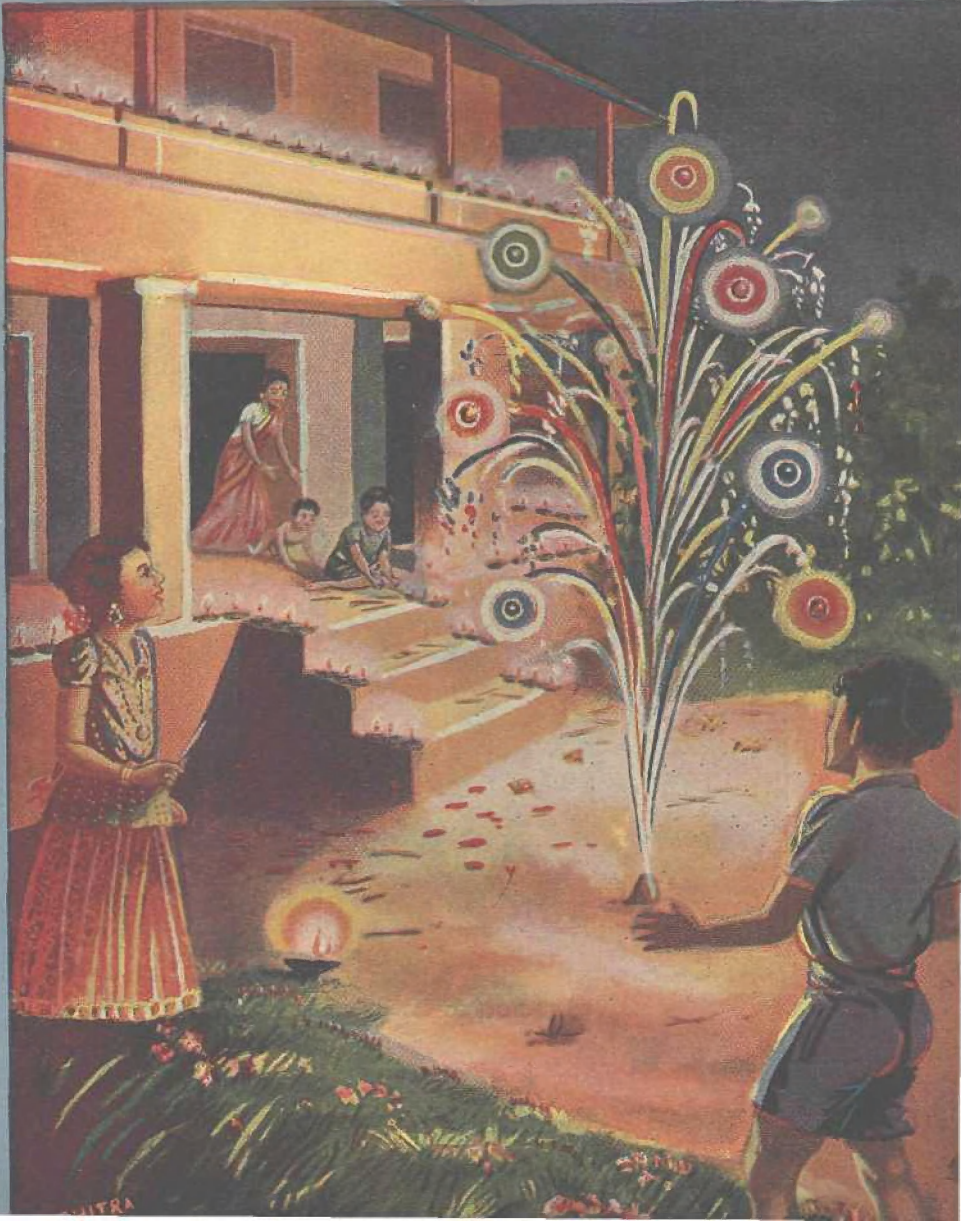

చందమామ

పిల్లల మాసపత్రిక

1ST NOV. '47

6

ANDAMAMA

Chandamama's Son, '87

Photo by Murali Vasu

చందమామ అల్లుడు, 1987

చందమూస

(నవంబరు సంచిక ప్రచారము)

1. తెనాలి	1,200	13. బండరు	300
హిగిలాబాతం స్టార్	200	14. అవకాషర్లు	300
2. నెలవార	1,000	15. వెల్లూరు	400
స్టార్	300	16. విరుద్ధోలు	300
3. గుంటూరు	500	17. కాశీపర్తిగూడెం	250
స్టార్	100	18. పికింద్రాబాదు	300
రాజమండ్రి	750	19. బాపట్ల	150
స్టార్	150	20. కంకిపాడు	100
6. చుర్రాసు	1,500	21. వెల్లూరు	100
స్టార్	250	22. వరంగల్లు	100
8. బాల్లెరు	500	23. కర్నూలు	150
7. విజయనగరం	500	24. తుది	100
స్టార్	50	25. బొంబాయి	150
8. ఏలూరు	400	26. కంకర్లు	100
స్టార్	50	27. పీల్డ్ స్టాల్స్	250
9. గుడిచాడ	300	పురీకమిత్రకాస్టాల్స్	210
స్టార్	150	హిగిలాబాతం స్టాల్స్	400
10. హిమర్లకోట	150	17 స్టాల్స్	400
స్టార్	10	అంబ 82 పికిన్లు	
11. కశవ	100	చందరాస్తి, వగైరా	5,670
స్టార్	100		
12. కాశీబాడ	500	మొత్తం కాపీలు	18,000

உயிர் உயிர் உயிர்

జననారణ్య కంపెనీ, లిమిటెడ్, తొండాం.

[1913 ϵ^* 2504]

Figure 10-17

405 405 25 5000, 240, 5000.

33 മലയാളത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന പദങ്ങൾക്കു് നോക്കാവുന്നതു്
നാമം അർത്ഥം ഇതിനെ,

[illegible][illegible]

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹೆಚ್. ರೆಡ್ಡಿ ಹಂಚಿಕೆ: ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ವಾಸುಕಿ

1990 2000

45 2000-0000

577. 25 25 5.

சென்னை 8.1.2019

中

1950-1951, 1952-1953.

(9) యన్, మర్రికాడునదాపు, అద్దవైకుంట్ స్త్రాంతి, రెవెన్యూ.

ಇಂಡಿಯಾ ಸೆಕ್ರೂಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

నెట్టూరు - కంళహస్త - మద్రాసు

WE
WANT
STAR OF
INDIA!
PENCILS

*For Work
On The 1st*
AVAILABLE FROM ALL DEALERS

MADRAS PENCIL FACTORY-MADRAS

మదరాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ :: మదరాస్

చదువుకోండి

చందమామ ఆశ్చర్యకథ	 8	బోంబే పెట్టి	 29
మరణం మర్యాద	 9	ప్రహ్వలాక్షమణి	 33
గుగ్గిల పాపం	 10	అంకా ప్రహ్వ చీ	 36
బందోబాస్తు	 12	గురువు - శిష్యుడు	 37
కొంచెం మహిమ	 17	పెరివాల్లి	 41
వర్షిర్ని	 22	కాకమ్మక్క కథ	 48
అర్థా కోడల్ కథలు	 24	కంద్రీ కొడుకులు	 49
వల్ల - వాడుక	 26	వక్కరావ	 54
గొప్ప వివర	 28	తెలివి రాసురింగం	 58

అంకా, అంకా, ఎన్నే.

ఫాలు చందా

6-0-0

చందమామ

విడి ప్రతి

0-6-0

విల్లం మా పవిత్రిక

గమనిక.

★ 1-11-47నుండి వంశ్రాంతి ప్రత్యేకసంచికలోనూ అరు యోహానా, కందాకాపీట వర్ణనకేట్ ఆన్ బోస్టింగ్లో పంపుతాము. మరల మరల కాపీలు పంపించవచ్చు. ది. 2-4-49 అదనంపంపితే ప్రతికొలా రిక్వైర్లో పంపగలము. చందాపంపు పుడహించుచు పు వ్రలాసి జవాబుపంపకు. చూచిరి ప్రతి. ది. పీట పంపించవచ్చు.

★ చందమామలో విల్లం రచనలూ, పోలోనూ ప్రకటిస్తాము. వక్కవి కాల్చిపైట పోలోనూ, 0-1-48 డిక్లో పంపండి. ప్రదురిస్తే తెలుపు తాము. లేదిదో త్రిప్పి పంపుతాము. పదసంకో స్వంత అర్థము వ్రాసి, డిక్లో అందించిన కవచ పంపిరి. ప్రదురించు రచనల త్రిప్పి పంపుటకు లేదా ప్రదురించే విషయం తెలుపుటకు పీటంబుంది.

యీ పంగతులు గమనించి పోయవలసింది.

అదిను : 37, అదారప్పన్ చిరి, మద్రాసు 1

పిల్లల మానవత్రిక

పంపు 1

1 నవంబరు 1947

పంపు 5

పాఠాలు :

మీ దీపావళివంటకుగ వచ్చింది. దీక్షానికి మన హిందువుల పండుగలలో దీక్షాయోగవదితి, మహర్నవమి, ఉపావతి ఈ మూడూ మువ్వుటగా మీ పండుగలే. దీపావళివారు మీరు తిరిలేలు తివ్వతారు; మందుపామారు కాదుస్తాడు. ఎంతో ఉల్లాసంతో రాత్రి పొద్దుపోయిందా అడుగుంటారు; నిద్రపోతారు.

కాని, ఆ ఒక్కరాత్రి మీరు ఎంత కష్టు అర్పించినా మీలో ఎవరైనా యోచించారా? కచ్చి లకిలు ఉంటుంది, ఒకవిధంగా ఇది అంతా వృధాకర్చి, మీరు అర్చిపెట్టేవానిలో నాలుగవంజైనా దీపపిల్లలకు వాసంచేస్తే వాళ్లు చదువుకుని దీక్షానికి ఎంతో సహాయపడతారు. చెప్పండి, నిజమో, కాదా?

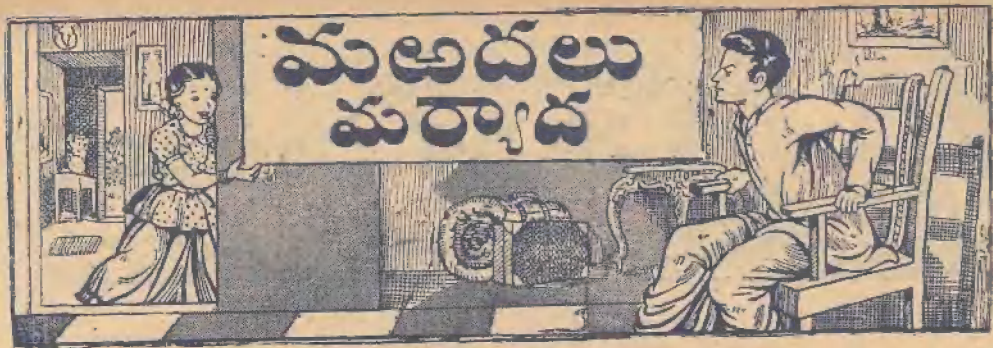
విలాసవిధానము లోని ముఖ్యముగా
వివరించినట్లు, దీనివల్లగ్రామము (అమ్మ
వారి ఆలయము) కృష్ణగంగానది ప్రాంతం
లో, అప్పుడు కృష్ణము సర్వధామతో
సహా గయకృష్ణమునదినుంచి వచ్చి వరకా
మునకును రమ్మవారికి అనుబంధము.

వరకు నక్కదామ దొలా దొకచక్కంబో
రథంనడిసి వరకొనుచుడితో యుద్ధం
చేసింది. ఆతర్వాత కృష్ణుడు లేచిచక్రంబో
నరకుని శం నరికివేశాడు. అనాడు
చతుర్థి. అందువల్లనే ఆ చతుర్థి వరక
చతుర్థి వుంది. అనాడు లోకకష్టా నిధి
నాడు కాబట్టి న. కచతుర్థి నందిగ
అయింది. నాచేమంది మనం అమెయిగ
యేలేరు అనుభవించునా ము.

పిల్ల పిల్ల దీపావళి
మళ్లవల్లే వాగులపిల్లి

పూరి పొట్టాలు

అక్కతోడా నీవు బండెక్కి వస్తే
అనంద మౌతుంది అందఱికి బావ!

మొలక నవ్వుల నిన్ను పలకరిస్తాను
అమ్మ నాన్నా నిన్ను ఆదరిస్తారు
చుట్టపక్కాలు నిను చూడవస్తారు
మేలైన వాడవని మెచ్చుకుంటారు.

అక్కను నీవెంట కొనిరాక బావ
బిక్కుబిక్కుమంటు ఒక్కడవు వస్తే,
చిత్తమొల్లాదోయి క్షేమంబు లడుగ
మనసు పుట్టాదోయి మర్యాదచేయ!

అక్కనుంచేగద బావ చుట్టంబు
ఆళ్లనుంచేగద తిరుగలి చుట్టంబు
అన్నసామెత మనలో ఉన్నదంచూను
ఎఱుగవోయీ నీవు వెళ్లి మాబావ!

క ను వ ర్తి ప ర ల క్షి మ్మ

మా మ య్య

మామ య్యెంతో మంచడే
 మాటాడిస్తే నుంచడే.
 నోట్లో నాలుక లేకున్నా!
 నూటికి సర్దా రై నాడే.
 ఊరూ పేరూ లేకున్నా!
 ఉండిలే దిగ్గమింగాడే.
 అట్టివిలుపే లేకున్నా!
 అంగలు మంగలు వేస్తాడే.
 గాలికి కొట్టుకు పోతున్నా!
 గప్పా లూరక కొడతాడే.

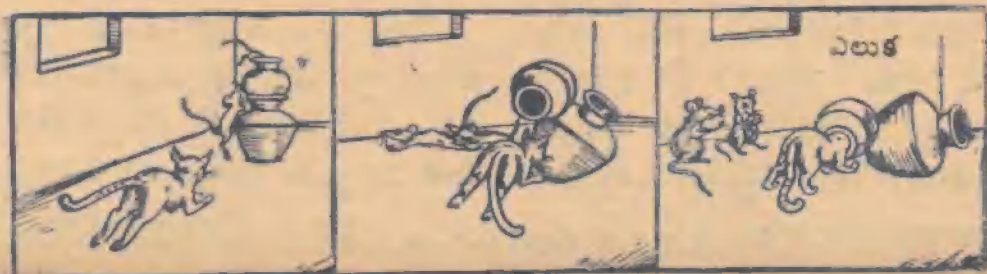

తలుపూ మాటుకు లాగండే
 తప్పెట దరుపూ వేయండే
 గోడ చాటుకు దీయండే
 గుడ్డుల బెల్లం బెట్టండే
 తమ్ముల పాకు లీయండే
 సొమ్మూ సొట్రా లాగండే
 మంచీ గందం పూయండే
 మానూ గాయను చేయండే.

పని పాటంటే మామయ్యా !
 ప్రాలు మాలెద వేమయ్యా !

తిండి తిప్పలకుం డంటే,
 గండు బిల్లి లా గొస్తావే!
 చెయ్యని పెట్టుని అయ్యలకే,
 రొయ్యల మీసం గావాలె!
 కావలసిన పని చేయాలె,
 కడుపు కింత తిని తిరగాలె!
 మంచీచెడ్డలు తెలియాలె,
 మారాజును పేరుండాలె!

—విటుకూరి రవింద్రం

ఎవడు లోకువంటే బందరామాయి లోకువన్నట్టయింది నాపని. నాకు సరిగా బుద్ధితెలియకమునుపే మా వాళ్ళు నన్ను మొద్దువెధవకింద రూఢిపరిచారు. మా చుట్టుప్రక్కలవాళ్ళూ, బంధువులూ, స్నేహితులూ, నా మేస్టర్లూ, తోటివిద్యార్థులూ అందరూ నన్ను బందరాముడనే పిలిచి, బందరాముణ్ణి చూసినవైతూకారు.

మొదట్లో నేనుకూడా అందరిమాటా నమ్మాను. నిజంగానే నేను బంద వెధవ ననుకున్నాను. అందరికీ లోకువగా పడి ఉన్నాను. అందరివమలూ చేశాను. కాని నన్ను గురించి అందరూ అనేది విజంకాదని నాకు క్రమక్రమంగా రుజువు కాసాగింది. వాళ్ళ మాటలు అబద్ధమని వాళ్ళనోటనే పరికించాలని బుద్ధిపుట్టింది. ప్రపంచంమీద తిరగబడ్డాను. నామీద రొదీతనం చేసినవాళ్ళని తన్నాను. నన్ను మోసంచేసినవాళ్ళని పరాభవించాను. గోపిగాని, కిష్టదగని, శృంగారం

మేష్టారుగాని నన్ను గురించి వెనకటి లాగా అనుకోవలసిన అవసరంలేదు.

ఒకచిత్రం గమనించారా? ప్రపంచం ఒకజ్జీవట్టుకుని "బంద, మొద్దు," అని సులభంగానే అంటుందిగాని, తెలివిగల వాడుంటే వాడి తెలివితేటలు చప్పున గ్రహించలేదు. మనవాణ్ణి దూరపు మనుషులు గొప్పవాడనేదాకా మనం వాడి గొప్పతనం తెలుసుకోం. ప్రపంచం కన్న "మొద్దు" ఎవరూ ఉండరని నా అభిప్రాయం. నేను క్లాసులు పాసవు తూనే ఉన్నాను. నాకు క్లాసులో ఫస్టు మార్కులు కూడా వచ్చాయి. కాని నన్నందరూ ఇంకా బందరాముడనే పిలుస్తున్నారు. హేళన చేస్తున్నారు. నా మీదికి ఒంటికాలిమీదవస్తూనే ఉన్నారు.

నేను నా యిగో క్లాసు పాసయి అయిదో క్లాసులోకి వచ్చిన కొత్తలో ఒక తమాషా జరిగింది. నన్ను గురించి సాటి విద్యార్థులు అభిప్రాయం మార్పు

చందమామ

కునేటందుకు ఇది మంచి అవకాశం.

మా స్కూలు తెరిచిన కొత్తలో మా పూర్వో ఒక ఎగ్జిబిషను పెట్టారు. ఎక్కడలేని షాపులూ వచ్చాయి. ఊళ్లో ఉన్నవాళ్లందరూ తిరణాళకు పోయి వట్టుగా వేడుకలు చూడబోయినారు. ఎన్నడూ కనీ వినని వస్తువులన్నీ కొనుక్కు రాసాగారు. నాకూడా ఏమై నా కొందామనిపించింది; కాని రూపాయో, రెండో లేకుండా కొన తాని కేముంటుంది ?

ఉన్న షాపులు చూపి అయినా సంతోషించామని నేనూ ఒక రిద్దరు స్నేహితులూ కలిసి ఎగ్జిబిషనుకు బయలు దేరాం. షాపులన్నీ చూస్తూ వెళ్లం. ఆక్కడ ఒక షాపులో ఒక మంచి చాకు కనిపించింది. దాని పిడి ఎంతో అందంగా ఉంది. దానిలో చాకు కాక ఒక ముల్లూ, ఒక బిరడాలతీసే మరా, మర మేకులు బిగించే స్కూర్డ్రైవరూ ఉన్నాయి. చూడగానే ఆ చాకు కొనుక్కో ఖుద్దిపట్టింది. కాని ఏంచెయ్యను? దాని ఖరీదెంత అని అడిగితే షాపువాడు, “కారుచౌక! రూపాయిన్నర! కావ లిస్తే కొనుక్కో! ఇటువంటి చాకులు దణను తెప్పించాను. ఇదొక్కటైంది.”

అని నన్ను వెర్రెత్తించాడు. నా వెంట వచ్చిన నాగభూషణం జేబులోనుంచి రూపాయిన్నరతీసి ఆ చాకు కొన్నాడు.

“ఏదిరా? నన్నొకసారి చూడనీ,” అని నాగభూషణం దగ్గర చాకు తీసు కుని ఎంతో ఆనందంతో దాన్ని పరీక్షించ సాగాను. చివరకు వాడి చాకు వాడి కిస్తూ, “నాదగ్గర డబ్బుల్లేవుగాని ఉంచే తప్పక కొనిఉండును.” అన్నాను.

నేనీమాట అంటుండగా నా వెంట ఉన్న మరో కుర్రవాడు రహస్యంగా, “లెక్కం మేష్టారు,” అన్నాడు. నేను తల ఎత్తి చూసేసరికి మా పక్కగా

చందమామ

లెక్కంమేష్టారు పోతున్నారు. ఆయన మాతేసి చూసి నవ్వారు. నామాటలు ఆయనకు వినవడి ఉండాలి.

ఆరోజు బడిలో నాగభూషణం తన కొత్తచాకును పిల్లలందరికీ చూపించాడు. దానితో అందరినీ పెనసళ్ళు తెక్కుకోనిచ్చాడు. ఆ సాయంత్రం బడి వదిలి నేను ఇంటికి పోతుండగా బడి నౌకరు నావెంట వచ్చి నా చేతికి ఒక అందమైన పాతెట్టు ఇచ్చాడు. ఇంటికి పోయి విప్పదీసి చూతునుగదా, నాగభూషణం కొన్నటువంటి చాకే. అయితే దీని పిడిమీద నా పేరు పొడి అక్షరాలున్నాయి. “లెక్కల్లో ఫస్టుమార్కు తెచ్చుకున్నందుకు,” అని లోపల చీటి పెట్టిఉంది. నా సంతోషం ఏంచెప్పను !

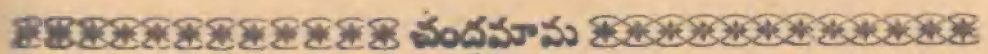
మర్నాడు పెందలాడే బడికివెళ్లి క్లాసులో కూచున్నాను. నా కొత్త చాకు తీసి పెనసలు ముక్కు చెక్కుకుంటుండగా నాగభూషణం వచ్చాడు. నాచేతిలో చాకు చూస్తూనే అమాంతం మీదపడి లాక్కుబోయినాడు. నేను వాణ్ణి తోపేసి చాకు మడిచి జేబులో పెట్టుకుని, “ఏమిటి నీ ఉద్దేశం ?” అన్నాను.

“నా చాకు నువ్వే కాజేశావు. నాది పోయింది. అంతటా వెతికాను. దొరకలేదు. నాది దొంగిలించావు. లేకపోతే నీ తెక్కుడిది?” అన్నాడు నాగభూషణం.

“ఇది నాకు బహుమానం. నీది పారేసుకుంటే దానికి నన్నేం చెయ్యమంటావు?” అన్నాను.

నాగభూషణం నన్ను నానా మాటలూ అని మీదపడ్డాడు. ఇద్దరమూ చచ్చేటట్టు తన్నుకున్నాము. ఇది చూసి హెడ్మాస్టరుగారు మమ్మల్నిద్దరినీ పిలిపించాడు. ఆయన ఎదట నాగభూషణం నన్ను దొంగగా నిరూపించాడు. నేను కూడా నిజమే చెప్పాను.

అంతా విని హెడ్మాస్టరుగారు, “ఇది రాముడి చాకే. కిందకిడు లెక్కల్లో ఫస్టుమార్కు తెచ్చుకున్నందుకు లెక్కల మేష్టరుగారు వాడికి బహుమానం ఇచ్చారు. నీ చాకు నువ్వు స్ట్రేగ్రాండులో పారేసుకున్నావు. నౌకరు తెచ్చి నాకిచ్చాడు. వుచ్చుకో. ఎప్పుడూ తొందరపడి ఇంకొకరిపీద దొంగతనం అంటగట్టకు.” అని నాగభూషణానికి బుద్ధి చెప్పారు.

చందమామ

దేశికా కారశిరసి,

నీలాల నింగిలో దేలియాడేవు
మల్బుల్లి చాటున మాటుమణిగేవు
తళుకు చుక్కలతోడ తరలివచ్చేవు
చందమామా నీడు అందమేమందు.

కలవలు నినుజూచి కిలకిల నవ్వు
మాపాప నినుజూచి మాటలు పలుకు
కవులెల్ల నినుజూచి కయితలల్లెరు
భావగీతంబాడు భావ నినుజూచి.

ప్రతినెం తరిగేవు ప్రతినెల పెరిగేవు
వదియారు కళలతో పరిధవిల్లెవు
అంబాలు చిందేవు వే చందమామ.
అనంద మిచ్చావు వే చందమామ.

బాలిక ల్నిమీద పాటలు పాడ
బాలురు నీపైన పద్యాలు వ్రాయ
తరుగక నీ కిర్తి కరము పెంపొంద
చందమామానిన్ను చదివాము మేము.

చందమామ పోటీవ్యాసం

అగష్టునెం పోటీవ్యాసంలో రెండవ బహు
మరిపొందిన "గంగులు కథ" అనే కథ ఈ
వారికలో వేకాము. దీన్ని వ్రాసింది బొడ్డా
ప్రవన్నకూమరి, దుర్గాద.

మూడవ బాహుమతి "మా జాకీ" అనే
కల్పనాకథకు యిచ్చాము. దీన్ని వ్రాసింది రమ,
మూలపీడు. ఈ కథ వచ్చేనెం ప్రకటిస్తాము.

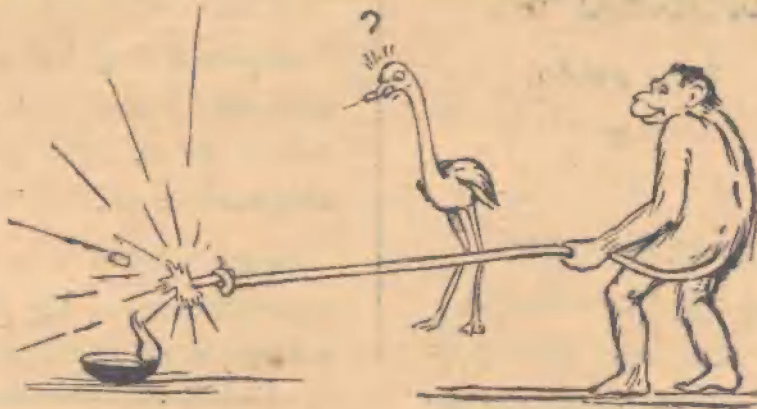
వజీరు జవాబు

ప	స	స	పం	దు		కీ
	గ	రి	ట		వే	లు
అం		గ		గొ	దు	గు
గీ	త				క	ర్ర
కా	ని	ది		తొ		ము
ర	వి		గ	ద	బ	
ము		పా	ద	ర	స	వేలు

21 పేజీలోని పొదుపుపద్యములకు

జవాబులు

1. అనానకాయ
2. విచ్చెన
3. మొగలిపొత్తి
4. కోడిపుంజ

కోతి కొంగ అపాకాయలుకాల్సే వందెంపేసుకున్నై
కోతి జాగ ర్తగా కోకను పువ్వువ త్తికిదుట్టి కాల్చింది.

కొంగకూడా ముక్కుతో పువ్వువ త్తి పట్టుకునికాల్చింది.
ఇంతేముంది, కాసేపట్లో కళ్ళల్లోకి పొగపోయింది: నారిక చుర్రుమంది.

కాలముల మహిమ

అనగా అనగా ఓహో ఓ బ్రాహ్మ
 డున్నాడు. అతని తల్లి, పెల్లం, పెల్లం
 తల్లికూడా అతని దగ్గరే ఉంటున్నాడు.
 కాని అత్తకి కోడలికి ఒక్కనిమిష
 మేనా పడదంటేదు. ఓరోజు బ్రాహ్మ
 డింటికి రాగానే పెల్లం 'ఈవేళ మీ
 అమ్మగార్ని ఇంట్లోంచి బయటకు
 పంపెయ్యిరి. లేకపోకే నేను నూతిలో
 పడి చస్తాను' అనిఅంది. పెల్లం చచ్చి
 పోతుండేమోఅని యింట్లో ఆ బ్రాహ్మడు
 తన తల్లిని ఇంట్లోంచి వెళ్లగొట్టడానికి
 వచ్చుకున్నాడు. ఆరాత్రి పెండరాళే
 బోజనం చేసేవి తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళి
 'అమ్మా! చెల్లెలికి జబ్బుగా ఉందిట;
 నిన్ను వెంటనే రమ్మండి' అన్నాడు.

'పదరానాయనా! వెళ్లివద్దాం. నన్ను
 వెంటనే దిగబెట్టరా' అంది తల్లి కూతురి
 మీద ప్రేమకొట్టిని. ఆరాత్రి రాత్రి
 తల్లిని తీసుకొని కొడుకు బయల్దేరాడు.

మర్య దారిలో ఓ చిన్న అడవిఉంది.
 ఆ అడవిలోనికి వెళ్లిన తర్వాత తల్లిని
 నడవమని తాను వెనకాల ఉండిపోయి
 ఆ బ్రాహ్మడు ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

కొడుకు వస్తున్నాడు కాబోయి అను
 కుంది తల్లి. కొంత దూరం వెళ్లక
 వెనక్కి తిరిగిచూస్తే కొడుకులేడు.
 ఎంత పిల్చినా పలకలేదు. ఏడుస్తూ ఓ
 చెట్టుక్రింద కూర్చుంది. అక్కడకు
 కొంతసేపయ్యాక వేసవికాలం వచ్చి
 'అమ్మా! అమ్మా! నేను వేసవి కాలా
 ని; మంచిదాన్నా. కాదా?' అంది.
 'అయ్యో! నీవు మంచిదానవే అమ్మా.
 నీ కాలంలో హాయిగా ఎక్కడకేనా
 వెళ్లవచ్చు. నీకాలంలో పెళ్ళిళ్ళు పేరం
 బాట్ల జరుగుతాయి. మామిడిపళ్ల.
 పవసపళ్ల చొరుకుతాయి. నీవు మంచి
 దానవమ్మా' అంది తల్లి. వేసవికాలం
 వెళ్ళిపోయింది. తర్వాత వర్షాకాలంవచ్చి

ద్విభాష్యం సూర్యనారాయణమూర్తి, దుర్గాడ.

'నేను వద్దకాలాన్ని. నేను మంచిదాన్నా. కాదా?' అంది. 'అయ్యో! నీవు మంచి దానవమ్మా! నీవు లేకపోతే నీళ్లేలేవు. నీరు లేకపోతే మేం బతకడం ఎలాగ! చెరువులు నిండుతాయి. నీవల్లే పంటలు పండుతాయి. నీవు మంచిదానవమ్మా!' అంది తల్లి. వద్దకాలం వెళ్లిపోయింది.

శీతకాలంవచ్చి 'అమ్మా! నేను శీత కాలాన్ని! నేను మంచిదాన్నా. కాదా?' అంది. 'అయ్యో! నీవు మంచి దాన వమ్మా! నీ కాలంలో హాయిగా నిద్దర

పోవచ్చు. జామిపళ్ల, నీరాఫలపు పళ్ల వస్తాయి. నీవు మంచిదాన వమ్మా!' అంది తల్లి. వెంటనే మూడు కాలాలు ఒక్క మారు ప్రత్యక్షమై 'నీవు మాటలాడితే మాణిక్యాలు రాల్తాయి. వవ్వితే నవరత్నాలు రాల్తాయి' అని దీనించి ఆవిడ అడక్కుండానే ఆవిడను తీసుకొనివెళ్ళి కొడుకుయింటి దగ్గర దిగబెట్టాయి. తెల్లవారగానే కొడుకూ, కోడలూ వాకిట్లోకి వచ్చి ఈ విడను చూచి నిర్భ్రాంత

పోయారు. 'ఎలావచ్చారు అత్త య్యా!' అంటూ ప్రేమపూరితంగా దానిలా అడిగింది కోడలు ఏదో మాట్లాడింది అత్త; మాణిక్యాలు రాల్తాయి. కోడలు ఆశ్చర్యపడి మాణిక్యాలు ఏరుకుంటూంటే అత్త నవ్వింది; నవరత్నాలు రాల్తాయి. ఇంకా ఆశ్చర్య పడింది కోడలు. అప్పట్నుంచీ అత్తగార్ని కొద్దిగా గౌరవించేది.

కాని ఓ పెద్ద విచారం వట్టుకుంది మంచినిశ్చేనా చొరకవు. వెదవకాలం, కోడలికి. 'ఈరాలే రత్నాలు, మాణి పో! పో!' అంది. వేసవికాలం క్యాలు, మా అమ్మ నోటినుంచిరాలక వెళ్లిపోయింది.

అత్త నోటినుంచి రాత్తున్నాయి. మా అమ్మనుకూడా ఇలాచెయ్యాలి' అనుకుంది. వెంటనే మొగుట్టిపిలిచి తన తల్లినికూడా అడవిలో ఒదిలేసి రమ్మంది. సరేవన్నాడు బ్రాహ్మడు. ఆరాత్రి భోజనాలయ్యాక అత్త, అల్లుడు, అడవికి వెళ్ళారు. తన తల్లిని

వద్దాకాలంవచ్చి 'అమ్మా! నేను మంచి దాన్నేనా?' అంది. 'ఛీ! ఛీ! వెదవకాలం. వర్షాలు వట్టుకుంటే వదలవు. జారు, బురద; మడిచిక్తేనా ఆరదు. ఓ ఊరు వెదదామంటే లేదు.' అంది అత్త.

వద్దాకాలం వెళ్ళి పోయింది.

వదిలేసినచోటనే అత్తనువదిలి అల్లుడు ఇంటికి వెళ్ళాడు. అత్త గారు ఓ చెట్టుక్రింద కూర్చుంది.

కొంత వేసయాక వేసవి కాలంవచ్చి 'అమ్మా! నేను వేసవి కాలాన్ని! మంచి దాన్నేనా?' అంది. అనగానే, 'దాల్లే! నీమంచి చెప్పక్కర్లేదు, వెదవమంచి. ఎండలు తెగకొస్తాయి. ఈ చెవి గాదువు ఆచెవికి కొడుకుంది.

శీతకాలంవచ్చి 'నేను మంచిదాన్నేనా?' అంది. 'ఛీ! ఛీ! ముందామంచి. నీమంచే చెప్పారీ. వెధవవారి. ఎంతకూ వదల్లు. ఇట్టే పొద్దు పొడుస్తుంది. అట్టే మాయమవుతుంది. ఎంతకీ తెల్లారదు. పో. పో' అంది అత్త.

వెంటనే మూడుకాలాలు ప్రత్యక్షమయి అత్తనో గాడిదను చేసేసి కూతురు గుమ్మంలో వదలిపెట్టి 'సీవు మాట్లాడితే నోట పురుగులు రాతాయి.' అని వెళ్ళిపోయాయి. తెల్లవార్లు నిద్రలేనా వట్టక 'ఎప్పుడు అమ్మవస్తుందా? ఎప్పుడు రత్నాలు రాతాయా' అని చూస్తూంది బ్రాహ్మడి పెళ్ళాం. లేవగానే గుమ్మంలో గాడిద కనబడింది.

ఇదేమిటి గాడిదెలా వచ్చిందనుకుంటూండగానే ఆ గాడిద రూపంలో ఉన్న ఆ మేతల్లి జరిగిన సంగతంతా చెప్పింది. అలా చెపుతుంటే నోటంట పురుగులు రాతాయి. తన ఆనూయవల్ల ఇలా అయిందని దుఃఖించింది ఇల్లాల. జరిగిన సంగతి అత్తగార్ని అడిగితెలుసుకుంది కోడలు. 'మా అమ్మనోరు మంచిది కాదు' అని ఏడ్చింది పాపం.

అంచేత కష్టంగా ఉన్న ఏకాలాన్నీ తిట్టకూడదని మొన్న వర్షంలో మానాన్న చెప్పాడు. నేను మీకు చెప్పాను. ఎప్పుడూ ఏకాలాన్నీ తిట్టకంటే అన్నయ్యలూ, అక్కయ్యలూ:—

ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి

పి. భానుమతి

ఫిలింకు పాట
విల్లలకు ఆట
రాజుకు కోట
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

అత్తకు నేరు
దేవుడికి తేరు
స్థారుకు కారు
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

స్టేజికి తెర
కత్తికి ఒర
చేపకు ఎర
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

యింటికి అమ్మ
నిమ్మకి చెమ్మ
కొలుపుకు బొమ్మ
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

తలుపుకు గది
దేవుడికి గుడి
అవ్వకు మడి
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

జూదరికి పేక
గొడ్లకి పాక
గాంధీకి మేక
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

అరవలకు పాగాకూ
అంధులకు గోగాకూ
మళయాళులకు తేయాకూ
ఉండాలోయ్ ఉండాల్లి.

పొడుపు పద్యములు

★

పైని పెచ్చుదీసి భక్షింప మధురంబు
కాయమెల్లి ముండ్లు గల్గియుండు
కాయపైనిజూడ కనిపించు మొక్కలు
కందు భావమేమి, చందమామ?

—పూడిపెద్ది నక్కనారాయణ, బరంపురం.

★

ఉన్నబోట నిలిచి యొరుల దాటెంతును
పరులనెక్కి యెప్పుడు బయనమగుదు;
నాడుకాళ్లును రెండె, నరునికాళ్లును రెండె
నన్ను దెలిసికొనుము చందమామ.

—ఆర్. అనందరావు, కడప.

★

వచ్చున్ని పెట్టెలో విచ్చుకోనుంది
తెచ్చుకో బోతేను గుచ్చుకుంటుంది
ఎంత గుచ్చుకున్నా ఏమైనగాని
తెచ్చుకొందు రదేమొ తెల్పు మామయ్య?

—కం. లక్ష్మీనారాయణ, కాపేళ్ళరం.

★

పొడలపొడల గువ్వ, పొంకమైన గువ్వ
గువ్వలోకి మొవ్వ, పురుగులుతినే అవ్వ
రాజులపొడిచే రవ్వ, రాత్రితెలిపే రవ్వ
మన్ననైన గువ్వ, నూకలుతినే తవ్వ.

—నర్సిపురామ అప్పారావు, చిక్కా-ల.

(జవాబులు ఈ పంచికలోనే ఉన్నవి)

ద బ్బి చ్చి

అనగా అనగా ఒకఊళ్లో మిఠాయి వట్టుకెల్లాడు,"అని అబ్బాయిగబగబా రాజు ఒక అబ్బాయి. చాలా తెలి పిర్యాదుచేశాడు. "ఎవరు గారి బట్టలువేసుకుని వెళ్లి వయినవాడు. ఒకరోజున పట్టుకెల్లారు?"అని రాజుగా పోయాడు.

ఎక్కడికో వెడుతూ, రదిగారు. "దబ్బిచ్చే పట్టు చాకలికి మిఠాయిలేడు. దోపలో మిఠాయి అంగడి కనబడితే,బుద్ధెడు మిఠాయి గుడ్డల మూట కూడా అరువుతీసుకొని, తనపేరు పోయింది. వాడువెళ్లి రాజు "దబ్బిచ్చి" అనిచెప్పి మళ్ళీ కోమటి. "ఇకనేం? వద పద!" అన్నాడు రాజుగారు.

వస్తానని మిఠాయి తింటూ ఈలోపుగా మనఅబ్బా ఐకి దారిలో రాజుగారి ఇంకోఊరు వెళ్లిపోయాడు. చాకలి కనపడ్డాడు.

కోమటి అతనికోసం పంచిపెడుతున్నారు. నే చాలానేపుచూసి ఆఖరుకు "ఊరిబయట మిఠాయి" పంచిపెడుతున్నారు. నే

తెచ్చుకొన్నాను. వెళ్లి నువు గారి దగ్గర, "నిన్నమధ్యా కూడా తెచ్చుకో. నీమూట న్నం నా గుడ్డలమూట నేచూస్తాను. నాపేరు నిన్న ఎత్తుకెల్లారు,"అని పిర్యాదు మధ్యాన్నం." అని చాక చేశాడు.

లితో చెప్పాడు అబ్బాయి. "నిన్నమధ్యాన్నం ఎత్తు చాకలి వరుగెత్తు కెల్లాడు. కెళ్ళితే ఇప్పుడు చెబుతు

న్నావా? వెళ్లు, వెళ్లు." రాజుగారు అవతలికివెళ్లు అన్నారు రాజుగారు.

మన అబ్బాయికి మరోదేశం వెళ్ళిపోయాడు. తరవాత రాజుగారు గుర్రంఎక్కి కనిపించారు. మంత్రిని పిలిచి, "మంత్రి, గుర్రంవాడు గుర్రం ఎత్తు "చెరువులో మంచిసీసె" తెల్లడు, పట్టుకో" అన్నారు.

"గుర్రంవాడు గుర్రం ఎత్తుకుపోతే మనం కల్పిం చుకో కూడదు," అన్నారు మంత్రి.

అబ్బాయి ఒక ఏటి వాడుకు వచ్చాడు. అక్కడ ఏరుదాటడానికి ఒక ముసలమ్మా, ఆమె మనమరాలు చక్కనిచుక్కా కూర్చుని ఉన్నారు.

తాగొస్తాను. నువు చాలా మంచివాడివిలా గున్నావు. నా గుర్రం చూస్తూఉండు. పిపేరేమిటి?" అన్నారు రాజుగారు.

దాని మొగుడు," అని చెప్పాడు. ముసలమ్మ 'సరే' నంది. మన అబ్బాయి పిల్లని గుర్రంమీద కూర్చోబెట్టుకుని ఏరుదాటించి తీసుకుపోయి దాన్ని పెళ్లాడి సుఖంగాఉన్నాడు.

"నాపిల్లను దానిమొగుడు తీసుకెళ్లాడు," అని రాజు దగ్గర పిర్యాడుచేసింది ముసలమ్మ.

"ముసలమ్మా, మిమ్మ దానిమొగుడు కనకల్ని ఏరుదాటిస్తా. ముందు తీసుకెళ్లాడులే. మాట్లాడక

"నాపేరు గుర్రంవాడు," పిల్లను దాటించినతరవాత ఊరుకో," అన్నారు రాజు. అన్నారు మన అబ్బాయి. నిన్ను దాటిస్తా. నాపేరు ముసలమ్మ ఏరుస్తూవెళ్ళింది.

అత్తా కోడళ్ళ కథలు

అనగా అనగా ఒకవూళ్ళో ఒక అత్తగారు, నలుగురు కోడళ్ళు వుండే వాళ్ళు. అత్తగారినిచూస్తే కోడళ్ళకు చాలాభయం. యిట్లావుండగా, పెద్ద కోడలికి చెరుకుగడ తిండామని వుండేది. చిన్న కోడలికి చలిమిడి తినాలని వుండేది. మూడవ కోడలికి అరిశెలు తినాలని వుండేది. నాలుగవ కోడలికి పరవాన్నము తినాలని వుండేది. చేసుకుందామంటే అత్తగారు కోప్పడుతుందని, అత్త లేవప్పుడు చేసుకుందామని సమయంకోసం చూస్తువున్నారు.

ఒక రోజున అత్తగారు, పొలంవెళ్ళింది. అప్పుడు పెద్ద కోడలు, "అత్తయ్య పొలంవెళ్ళింది. మనకు కావలసినవి త్వరగా చేసుకుందాము" అంది. సరే అంటే సరే అనుకున్నారు.

ఎవరికి కావలసినవి వారు తెచ్చుకుని తినబోతూవుండగా అత్తగారు వచ్చింది. అవిడ చూస్తుందని యెవరు చేసుకున్నవి వారు చాచుకున్నారు. అత్తగారు చూచి చూడనట్లు వూరుకున్నది. కోడళ్ళు ఆగలేక "అత్తయ్య! అప్పుడే వచ్చారే?" అని అడిగారు.

అందుకు ఆమె ఇలాచెప్పింది: "నేను పొలంపోతుంటే చెరుకుగడ అంత పాము కనిపించింది. చలిమిడిముద్దంత రాయి విసిరాను. అరెకెంత పడిగ విప్పింది. పరవాన్నలాగా నావళ్ళు పొంగిపోయింది." అని ఆయాసపడుతూ చెప్పింది కోడళ్ళు సిగ్గుపడి యెవరిభాగంలోది వాళ్ళు అత్తగారికికూడా పంచి పెట్టారు. అంతా ఆనందంతో తిన్నారు.

కాక వెంకటకమల, అడవులదీవి, గుంటూరుజిల్లా.

పళ్ళు - నాలుక

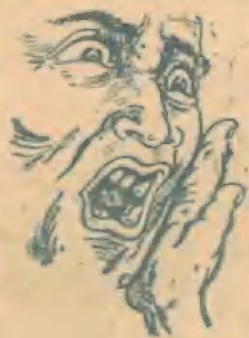

ఒకరోజున ఊరికేఉన్న నాలుకకి పెద్ద సందేహం వచ్చింది. నేరు అనే కొట్టులో, పండ్లు అనే భయంకరమైన భటులచే బంధింపబడి నట్లు తోచింది. ఆ బంట్లకు ఎప్పుడు తనమీద కోపంవస్తే అప్పుడు వారిక్రిందబడి నలిగిపోవలసిందేగదా! భయంచేసిన నాలుక పళ్లనిలా ప్రార్థించింది.

"దంతములారా! మీ ఐకమత్యము చాల గొప్పది. మీ ఛాటికి తిరుగులేదు. ఎంత గట్టిదాన్నైనా ఇంతలో పెండి చేయగలరు. నేను మీకోక లెక్కకాదు. కనుక నన్ను దయచూచి రక్షించండి. మీకెంతైనా పుణ్యం ఉంటుంది." అని బ్రతిమలాడింది.

ఎప్పుడూ వినని కొత్తమాటలు వినేసరికి పళ్లకు ఆశ్చర్యం వేసింది. నిజానికి నాలుక తమకంటే చాల గొప్పది. వయసులోనూ పెద్దదే. కాని ఇట్లా బ్రతిమలాడడానికి కారణం ఏమిటో తెలుసుకోలేక పళ్లు ఇలా జవాబు చెప్పినై.

"అయ్యా! నాలుకగారు! మీ రిలా వలకడం తగదు. మీరు అన్ని విషయములలోనూ మాకంటే గొప్పవారు. మీ సహాయము లేనిదే మా పని మేము చేయలేము, సరిగదా మా బ్రతుకులు మీ దయమీదనే ఆధారపడి ఉన్నవి.—మీరు ఎవరినైనా ఒకమాట తిట్టారా ఒక్క దెబ్బకు మేమంతా వ్రాలి క్రిందపడి పోవలసిందేగదా! కనుక మీరే మాయందు కరుణచూచి కాపాడండి" అన్నవి.

దాంతో తనకత్తి ఇంతా అని ఆశ్చర్య పడుచున్న నాలుక అనందముపట్టలేక రెండు పెద్దసైజు వంచదార లడ్డాలకు ఆర్పరిచ్చింది.

అవగా అనగా ఓపూళ్లో ఒక వస్త్రాడు
వుండేవాడు. యింకో పూళ్లో ఇంకో
వస్త్రాడు వుండేవాడు. వారిద్దరూ ఓ
గ్రామములో కలుసుకున్నారు. వక
వస్త్రాడు రెండోవస్త్రాడుతో అన్నాడు
కదా "నీవు నాతో కుస్తీకి వచ్చెదవా
లేక నీ కాలితోడా తీసెదవా?" అని.

రెండో వాడు యేమన్నాడంటే
"నేను తొందర పనిమీద వెళ్తున్నాను;
ఇప్పుడు నీలుకాదు. ఫలానారోజున
కలుసుకుందామంటే నేను వస్తాను"
అన్నాడు. సరేనని వకరి గ్రామము
వకరు తెలుసుకుని వెళ్లిపోయినారు.

కొంతకాలమువకు వాళ్లు అనుకున్న
ప్రకారము గడువురోజు వచ్చినది.
వకవస్త్రాడు యింటివద్ద భార్యతో "ఏమే,
నాకోసరము వక వస్త్రాడు వస్తాడు.
వాడితో యేమని చెప్పతావంటే 'ఫలానా
గ్రామములో వివరీతమయిన వర్షము
కురుస్తున్నదట. వర్షము పడకుండా
అక్కడ గండుచీమల మీసములతో
వందిరివేయుటకు వెళ్లినాడు' అని
చెప్ప"మని బయలుదేరినాడు.

రెండవవస్త్రాడు యింటివద్ద భార్య
తో అన్నాడుగదా "ఏమే, నాకోసము
వక వస్త్రాడు వస్తాడు. 'ఫలానా
గ్రామములో ముప్పు చిల్లివడి నీనుగ
తొండమంత వర్షధారవడుతూ ఉన్న
దట. వర్షధార పడకుండా ఎర్రచీమల
చర్మముతో మాటుపెట్టుటకు వెళ్లినా'
దనిచెప్ప"మని బయలుదేరినాడు.

డి. నరసింహారావు, కొల్లూరు.

ఈవిధంగా భార్యలతోచెప్పి యి
లుదేరిన వారిద్దరు పొరపాటున దారిలో
కలుసుకున్నారు. ఇక్కడనే కు స్త్రీపట్టెద
మంటే రెండవారు “యిక్కడ మన
పోట్లాట చూచేవారు ఎవరూలేరు. గెలుపు
ఎవరిదయినది చెప్పేవారు లేరు. ఆ కన
వడే గ్రామము వెళ్లెద”మంటుండగా ఆ
దోవనే ఓ ముసలమ్మ పొలములో
ఉన్న మనమడికి యేడుకుండలలో
అన్నము వగయిరాలు పెట్టుకుని యేడు
కుండలు దొంతరగా నెత్తిన పెట్టుకుని
వెళుతూఉన్నది. వస్త్రాదులు ఆ ముస
లమ్మను పిలిచి “అవ్వా మేమిద్దరము
పోట్లాడుకుంటాము. ఎవరు గెలిచినది,
ఎవరు వోడినది చెప్ప”మన్నారు. ఆ
ముసలమ్మ యేమన్నదంటే “మీ పోట్లాట
చూస్తూవుంటే పొలములో ఏను
గులను కాస్తూన్న నా మనమడు

నా కోసరము యేడురుచూస్తూ ఉం
టాడు. వాడికి అన్నము వట్టుకెళుతూ
వున్నాను. మీరు నా నెత్తినవున్న
యేడుకుండల దొంతర పడకుండా చెరో
కరు రెండుభుజముల మీద ఎక్కి పోట్లా
డుతూఉండండి. నేను నడుస్తూనే వుం
టాను. దొంతర ఎవరు పడసీయకుండా
వుంటాలో వారు గెలిచినట్ట”ని చెప్పింది.
ఆ ప్రకారమే వారు చెరియొక భుజము
మీదయెక్కి పోట్లాడుతూ వున్నాడు.
ముసలమ్మ నడుస్తూనేవున్నది. పొలం
సమీపమునకు వచ్చింది. ముసలమ్మ
మనమడు, యేనుగులను పొలములో
కాయుచున్నాడు.

వాడు తన అవ్వరావటము
చూసి తొందరగా యేడుయేను
గులనూ మూటకట్టి చెట్టు
కొమ్మకు వేలాడ
దీశాడు. ఇది కని

పెట్టి వస్తాడులు తమని చంపటానికి వస్తున్నాడని భయపడి ముసలమ్మ భుజముల మీదినుంచి కిందికిదూకి పారి పోయినారు.

ముసలమ్మ చెట్టువద్దకు వెళ్ళగా చెట్టుకుకట్టిన యేనుగులమూట కొమ్మకు బరువయి కొమ్మ విరుగుటకు నిద్ద మవగా ముసలమ్మ తలవెంట్రుక ఒకటి తీసి చెట్టుకొమ్మకు పోటీవుంచింది.

అకాశ మార్గాన పోతువున్న గడుద పక్షి యేనుగుల మూటను చూసి అహారం దొరికిందని సంతోషించి మూటను ఆశ్రంగా తన్నుకుపోయింది. కొంత దూరం పోగాపోగా బరువుకొని నీలయి ఆమూటజారి కిందవదలసాగింది.

ఒక రాజకుమార్తె తలంటి పోసు కుని మేడమీద తలపైకెత్తి జాట్లు ఆర జెట్టుకొంటూ వుండగా యేనుగులమూట ఆమె కంబోవడింది. కంబో వడిన నలక ఎంతకూ రాకపోవటంవల్ల మంగ లిని పిలిపించారు.

మంగలి రాజకుమార్తె కంబో వడిన ఏనుగుల మూటతీసి దానిని తవపొదిలో వేసుకుని యింటికి వెళ్ళారు. ఏడు ఏనుగులనూ చూటవిప్పి తన ఇంటిముందు ఏడు స్తంభాలకు కట్టి వేగారు.

మంగలికూతురు వాటినిచూసి ఆడు కోవటానికి తన కివ్వమని తండ్రిని అడిగింది. "వాటిని నువు నరిపి చంపే స్తావు. అందుచేత నీకివ్వను," అన్నాడు మంగలి.

అందుకు మంగలి కూతురు వసా రాలో కూర్చుని పెద్దపెట్టున ఏడవ సాగింది ఆమె కంటివెంట కన్నీరు తర దలై పారింది. ఆ ప్రవాహంలోవడి ఏడు ఏనుగులూ కొట్టుకుపోయాయి.

మీరు చెప్పండి : ఇంతమందిలోనూ ఎవరుగొప్ప? ముసలమ్మా? మనమడా? రాజకూతురా? మంగలదా? మంగ లాదికూతురా?

పోలిసెట్టి

అనగా అనగా ఓవురు. ఆ పూర్వ దొంగలు పవిత్రులు. కొత్త గోడ పోలిసెట్టి అని ఓ కోమటి ఉండేవాడు. ఉనులుచూసుకుని అర్థరాత్రివేళ గోడకి పోలిసెట్టి ఎంతో సంపాదించాడు. అప్పు కన్నంవేళాడు. ఒకదొంగ కన్నంలో వేళాడు. అయినా పోలిసెట్టిదగ్గర చాలా నుంచి లోపల జొరబడుతుండగా, దబ్బుంది. కాని ఆసంగతి ఎవరికీతెలియదు. కొత్తగోడకదూ, తూటవడింది. కన్నం

పోలిసెట్టి ఇల్లు పూరి గుడిసె. ఓ నాడు గాలివానవచ్చి గుడిసెకప్పు కాస్తా ఎగిరి పోయింది. గోడ కాస్తా వడి పోయింది. కూలి వాళ్ళనుపెట్టి పోలి సెట్టిమట్టితో మళ్ళా గోడపెట్టించాడు.

పెట్టిదగ్గర చాలా దబ్బు వున్నదని

లోదొంగ కిమక్కు మని వచ్చాడు. మిగిలినదొంగలు పక్కబలం చూపించారు.

వెర్రి వెంగ ల్రాజు ఆపూరికి రాజు. ఆరాజుదగ్గర దొంగలు పిర్యాదు చేశారు, 'పోలిసెట్టి దొంగను చంపా' దని. వెర్రి వెంగ

రాజుగారు కూలివాణ్ణి పిలిపించి,
“ఒరే, మట్టిలో నీళ్లు జాస్తేగా ఎందుకు
పోకావు?” అని అడిగాడు.

“మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు.
కుమ్మరాడు కదవమూతి పెద్దదిచేగాడు”
అన్నాడు కూలివాడు.

రాజుగారు కుమ్మరాణ్ణి పిలిపించి,
“కుమ్మరాడా, కుమ్మరాడా, కదవమూతి
పెద్దది ఎందుకుచేకావు?” అన్నాడు.

“మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు.
నేను కదవచేసేసమయానికి నాట్యకత్తై

ల్రాజుగారు పోలిపెట్టిని పిలిపించి,
“దొంగను ఎందుకు చంపావు?” అని
అడిగాడు.

“మహాప్రభో, ఇందులో నా తప్పేమీ
లేదు. పుచ్చుకునేడబ్బులు పుచ్చుకుని
గోడకట్టిన మేస్త్రీ అట్లా అమోరిండా
డు. చూడండి న్యాయం” అన్నాడు పెట్టి.

రాజు తాపీమేస్త్రీని పిలిపించి, “పెట్టి
గారిగోడ అంత అసనాటుగా ఎందుకు
కట్టావు?” అని అడిగాడు.

“మహాప్రభో, ఇందులో నా తప్పేమీ
లేదు. కూలివాడు మట్టిలో నీళ్లు జాస్తేగా
కలిపాడు”, అన్నాడు తాపీమేస్త్రీ.

చందమామ

అసక్కుగా వెళ్లింది" అన్నాడు కుమ్మ
రాడు.

రాజుగారు నాట్యకత్తెను పిలిపించి,
"నాట్యకత్తే, నాట్యకత్తే, కుమ్మరా
డింటిమీదుగా ఎందుకు వెళ్ళావు?"
అన్నాడు.

"మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు.
కమసారి నా నగ ఇవ్వటం ఆలస్యం
చేస్తే అందుకు వెళ్లవలసి వచ్చింది"
అన్నది నాట్యకత్తె.

రాజుకమసార్ని పిలిచి, "కమసారి,
కమసారి, నాట్యకత్తె నగ ఎందుకు

త్వరగా ఇవ్వలేదు?" అన్నాడు.

"మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు.
కోమటి నాకు బంగారం ఇవ్వలేదు."
అన్నాడు కమసారి.

రాజు కోమటిని పిలిపించి, "కోమటి,
కోమటి, కమసారికి బంగారం ఎందు
కివ్వలేదు?" అన్నాడు.

కోమటికి ఏమి చెప్పటానికి పాద
దొక "తె-తె-తె" అన్నాడు.

కోమటి దొంగచావుకు కారణమని
ఊహించి కోమటిని ఉరితీయ ఆజ్ఞ
యిచ్చాడు పెరి వెంగలరాజు.

చందమామ

ఇంకేం. కోమటిని ఉరి తీసేచోటికి తీసుకుపోయినారు. కోమటిని ఉరితీస్తున్నారని తెలిసి జనం చూడటానికి తం దోపతండాలుగా వచ్చారు. రాజుగారు కూడా సవరివారంగా వినోదం చూడ వచ్చాడు.

తీరా కోమటిమెడకు ఉచ్చు తగిలించబోయేసమయానికి జనంలోనుంచి ఒక కుర్రవాడు ముందుకొచ్చి, "ఆగండి ఆగండి. ఆ కోమటిని ఉరితీయొద్దు. వాడికిబదులు నన్ను ఉరితీయండి" అని అరిచాడు.

వెర్రివెంగల్రాజుగారు ఆకుర్రవాణ్ణి పిలిచి, "ఏకేం పొయ్యేకాలం? కోమటికి బదులు నువ్వెందుకు చస్తా నంటావు?" అని అడిగాడు.

అంటే ఆకుర్రాడు చెప్పాడుకదా, "మహావ్రథో, ఈముహూర్తంలో చచ్చి పోయినవాడు ముందుజన్మలో ఈరాజ్యానికి రాజవుతాడు. ఈ రాజ్యానికి రాజు కావాలనే ఆశతో నేను ఉరితీయించు

టంటానంటున్నాను. అందుచేత దయ వుంచి కోమటిబదులు నన్నే ఉరితీయించండి" అన్నాడు.

అనేటప్పటికి వెర్రి వెంగల్రాజు గారికి చెడ్డకోపం వచ్చేసింది.

"ఆరి తప్పుడు ముండాకొడకా: చక్కగా ఉరితీయించుకునివచ్చేజన్మలో నారాజ్యం కాజేతా మనుకుంటున్నావా? నేను ఒప్పుకాననేనా నీ ఉద్దేశం? ఈ ఉరి ఇంకెవరూ పడటానికి వీల్లేదు. మేమేవదాలి: మళ్ళీ వచ్చేజన్మలో ఈ రాజ్యాన్ని మేమే ఏలాలి. అందుచేత మమ్మల్ని తక్షణం ఉరితీసేవెయ్యండి" అని రాజుగారు భటులకు ఆజ్ఞాపించారు.

రాజాజ్ఞ దాటరానిదికదా: అందుచేత రాజభటులు ఉరి స్తంభంనుంచి కోమటిని దింపేసి వెర్రివెంగల్రాజుగారిని నిషే పంగా ఉరి తీసేశారు. ఉపాయంగా కోమటి మరణదండన తప్పించిన కుర్ర వాడు ఆ రాజ్యానికి రాజయినాడు.

3వ దివసం

—చిత్రకారుడు : వెంకటాచారి

అదివిల్ దీపావళి

—చిత్రకారుడు: వెంకటాచారి

విధిలో దీపావళి

—చిత్రకారుడు: చిత్రా

బ్రహ్మ రాక్షసుడు

పూర్వం ఒక భాగ్యవంతుడు ఉండేవాడు. అతనికి కొన్నివేల యెకరాల పొలం ఉండేది. అయితే అతడు వట్టి పిసినిగొట్టు. పిల్లికికూడా దివ్యం వేసేవాడు కాదు. అలాంటివాడికింద ఎవడు పనిచేస్తాడు? ఎవరన్నా కొత్తవాళ్లువచ్చినా పదిరోజులుండి పారిపోయేవాళ్లు. అలాంటప్పుడు వ్యవసాయం ఎలా సాగుతుంది? పొలం ఎలా పండుతుంది? అన్నివేల ఎకరాలూ బీళ్లు కాసాగాయి. అయినా కూలీలను సరిగా చూచిన పాపానపోలేదు. కాని పొలాలు పాడై పోతున్నందుకు మాత్రం విచారపడుతుండేవాడు.

ఒకరోజున ఆ భాగ్యవంతుడి ఇంటికి ఒక సన్యాసి వచ్చాడు. ఆ సన్యాసికి అతడు తన గోదంతా చెప్పకొన్నాడు.

అదంతా విని సన్యాసి జాలివడి ఒక మంత్రం ఉపదేశించాడు. భాగ్యవంతుడు సన్యాసి చెప్పినట్లుగా ఆ మంత్రం నూట యేనిమిదిసార్లు జపించగానే ఓ బ్రహ్మ రాక్షసుడు ప్రత్యక్షమై "నీకు ఏమికావా" అని అడిగాడు. "నాకు పని చేపిపెట్టాలి." అని భాగ్యవంతుడన్నాడు. "సరే చేస్తాను" అన్నాడు బ్రహ్మ రాక్షసుడు. "నేను దమ్మిడికూడ యిచ్చుకోలేను" అన్నాడు పిసినిగొట్టు. "పరవాలేదు" అన్నాడు బ్రహ్మ రాక్షసుడు.

తేరగా పనిచేపిపెట్టేవాడు దొరికినందుకు భాగ్యవంతుడు సంతోషించి "నా పొలమంతా దున్నిర" మ్మని బ్రహ్మ రాక్షసునికి చెప్పాడు. ఈ పని చెప్పి అతడు భోజనంచేదామని కాళ్లు కడుక్కోటానికి వెళ్లాడు. కాళ్లు కడుక్కోటానికి అతడు చెంబు తీసుకొనేలోపల

***** చందమామ *****

○~~~~~
 బ్రహ్మరాక్షసుడువెళ్లి భాగ్యవంతుడు
 పీటమీద కూర్చునేటప్పటికల్లా వచ్చి,
 “నీళ్ళుపెట్టి దమ్ముచేసి వచ్చాను. ఇంకే
 మిచెయ్యాలి?” అన్నాడు.
 “అయ్యో ఒక్కసారే దమ్ము
 చేశావా! గరపనేల ఒకటికి మూడు
 సార్లు దమ్ము చేస్తేకానికాదే” అన్నాడు.
 బ్రహ్మరాక్షసుడు మళ్ళీవెళ్లి అతడు
 మజ్జిగ పోసుకునేవేళకువచ్చి “అయి
 పోయింది, ఇంకా ఏమిచేయాలి?”
 అన్నాడు.

బ్రహ్మరాక్షసుడువచ్చి “పొండ్ల దున్ని
 వేళాను” అన్నాడు.

“అంతా దున్నావా?” అన్నాడు భాగ్య
 వంతుడు.

“అంతాను” అన్నాడు రాక్షసుడు.

“అకాస్త దున్నటానికి ఇంతసేపు
 పట్టించా?” అని అతడు దబాయించాడు.
 బ్రహ్మరాక్షసుడు “ఏదో చేశాను. తరు
 వాత ఏమిచెయ్యను?” అన్నాడు. “పొలా
 నికంతకూ నీళ్ళుపెట్టి దమ్ముచేసి తొండ
 రగా రావాలి?” అన్నాడు అతను మేక
 పోతు గాంధీర్యంతో.

భాగ్యవంతుడు తోలోన విత్తర
 పోయాడు. కాసేపు పరకాయించి “పొల
 మంతా నాటవేయాలి. పాలుమారి
 పండుకొనేవు. నేనువచ్చి చూస్తాగా”
 అన్నాడు.

బ్రహ్మరాక్షసుడువెళ్లి అతడు
 అన్నంతిని చేతులు కడుక్కొనేవేళకు
 వచ్చి, “నాటయిపోయింది, ఇంకా ఏమి
 చెయ్యాలి?” అన్నాడు. “నిజంగా
 నాటేవివచ్చావా?” అనిఅడిగి పోయి
 చూచాడు. పొలమంతటా మొక్కపర్ణది.
 దానితో అసామికి గుండెదడ ప్రారంభ

~~~~~ చందమామ ~~~~~

***** ○
మైంది. వని ఎలా చూపించాలో అర్థం
కాలా, కాస్త తలగోక్కొని “ఎరువు
కూడా చల్లిరా, తొందరగా రావాలి”
అన్నాడు. బ్రహ్మరాక్షసుడు వెళ్లాడు.

ఆసామి ఎకాయెకిని వంటయింట్లో
ఉన్న భార్యదగ్గరకు వెళ్ళి, “ఉన్న
వసంతా గంటలో బ్రహ్మరాక్షసి చేసి
వేశాడు. వాడికి ఇంకా ఏమివని చూపిం
చేది. చూపించకపోతే నన్ను మింగేస్తా
డు,” అని చెప్పాడు.

భార్య, “దిగులెందుకు. వాణ్ణి ఒక
సారి యిక్కడకు వంపించండి,” అంది.

మరో అయిదు నిమిషాలకు బ్రహ్మ
రాక్షసుడువచ్చి అతనికి ఎదురుగా నిల
బడ్డాడు. ఆసామి అతన్ని భార్యదగ్గ
రకు వంపించాడు. ఇంట్లో వసులన్నీ
చేయించుకొన్న తరువాత భార్య తలలో
నుంచి మెలికలుతిరిగిఉన్న వెంట్రుకను
లాగి “దీన్ని వంకరతీపి సాపుచేసి
తీసుకు” మృని చెప్పింది.

ఆ వెంట్రుక వట్టుకొని బ్రహ్మ
రాక్షసుడు దొడ్లోకివెళ్లి సరిచేయటానికి

ప్రయత్నించాడు. రోజులు గడిచాయి,
వారాలు గడిచాయి, మాసాలు గడిచాయి
ప్రయత్నిస్తునే వున్నాడు. ఈ వెంట్రుక
వంకరపోలేదు. బ్రహ్మరాక్షసుడికి విను
గెత్తింది. కాసేపు ఊళ్లో తిరిగాడు.
అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ కంసారి
వంకరతీగను కుంపట్లో కార్చి వంక
రీస్తుడింటే చూచాడు. అతడు ఎగిరి
గంతువేసి అలాగే చేదామని వెంట్రు
కను నిప్పులోవేశాడు. అది కారిపో
యింది. వెంటనే బ్రహ్మరాక్షసుడుకూడా
మాయమైపోయాడు.

***** చందమామ *****

అంతా బ్రహ్మమే!

వెనకటికి ఒక గురువుగారిదగ్గర ఒక శిష్యుడుండేవాడు. వాడు గురువుగారు చెప్పిన ప్రతిముక్తా మూఢంగా నమ్మేవాడు.

ఒకనాడు గురువుగారు శిష్యుడితో "ప్రపంచంలో బ్రహ్మపదార్థంకాని దేదీ లేదనిచెప్పాడు. నీలోనూ, నాలోనూ, ప్రతి రాయిలోనూ, రప్పలోనూ, పుట్టలోనూ చెట్టు లోనూ, పురుగులోనూ పుట్టలోనూ ఉన్నది అంతా బ్రహ్మమే" అన్నాడు.

ఈ మాట శిష్యుడి బుర్రలో బాగా వదిపోయింది.

ఒకనాడు శిష్యుడు వీధివెంట నడుస్తున్నాడు. ఎదురుగా రాజుగారి ఏనుగు వస్తున్నది. మావటివాడు వీధిలో నడిచే వారిని, "తొలగండి, తొలగండి, ఏనుగుకు విచ్చెక్కింది," అని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

మావటివాడిమాటలు లక్ష్యం చెయ్యకుండా మన శిష్యుడు ఏనుగుకు ఎదురు వెళ్లాడు. "నాలోఉన్నదీ బ్రహ్మమే, ఏను

గలో ఉన్నదీ బ్రహ్మమే. అలాంటివ్వుడు బ్రహ్మపదార్థం బ్రహ్మ పదార్థాన్ని ఏం చెయ్యగలుగుతుంది?" అనుకున్నాడు వాడు.

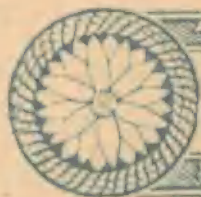
తీరా దగ్గరికివచ్చాక ఏనుగు శిష్యుణ్ణి తొండంతో ఎత్తి పక్కకు విసిరి పారేసింది. శిష్యుడి కా దెబ్బతో నడ్డివిరిగింది. గురువుగారు తనను మోసం చేశాడనుకున్నాడు. తిన్నగా గురువుగారి దగ్గరికివెళ్లి జరిగినదంతాచెప్పి, "అయ్యా, మీరు అప్పటిలోనూ బ్రహ్మమే ఉన్నదంటారే? నన్ను ఏనుగు ఎందుకింతపని చేసింది?" అని అడిగాడు.

దానికి గురువుగారు, "ఓరి, ఏన్ను వెధవా! ఏనుగులోఉన్నది బ్రహ్మమే అయితే మావటివాడిలో ఉన్నదీ బ్రహ్మం కాదా? వాడిమాట ఎందుకు వినలేక పోయావు?" అని మందలించారు.

శిష్యుడు రామాటకు సిగ్గుపడి, ఇకముందెన్నడూ గుడ్డిగా ఇతరులుచెప్పే సత్యా లను పాటించరాదనీ, తన తెలివితేటలు కూడా ఉపయోగించుకోవాలని తెలుసుకున్నాడు.

గురువు - శిష్యుడు

అనగా అనగా ఒకతాళో ఒక నిరుపేద బ్రాహ్మ డుండేవాడు. అబ్రాహ్మడికి ఇద్దరు కొడుకులు. పేదబ్రాహ్మడు తనకొడుకుల నిద్దర్నీ ఒక గురువుగారి దగ్గరికి తీసుకు పోయి, "అయ్యా, వీళ్ళకు చదువు చెప్పండి" అన్నాడు.

"చదువు చెబుతానుగాని నాకు దక్షిణ ఏమిస్తావు?" అని అడిగాడుగురువుగారు.

"నాబిడ్డలలో ఒకణ్ణి మీకిచ్చేస్తాను." అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

సరేనని గురువు గారు అన్నదమ్ము లిద్దరికీ చదువుచెప్ప నారంభించాడు. అయితే పెద్దవాడు మొద్దు. వాడికి చదువు సంధ్యలు ఏమీ రాలేదు. అందుచేత

తనకు తెలిసిన గజకర్ణ, గోకర్ణ, వాయు స్తంభన, జల స్తంభన, అగ్ని స్తంభన విద్యలన్నీ రెండోవాడికి పూర్తిగా చెప్పేశాడు.

చదువు పూర్తి అయిపోయింది. "మీరు వచ్చి మీ యిష్టంవచ్చినవిల్లవాణ్ణి పట్టుకు పోవచ్చు." అని గురువుగారు బ్రాహ్మడికి కమరుచేశాడు.

అయితే చిన్నవాణ్ణి తనవద్దనే ఉంచు కుందామని గురువుగారికి ఆశపుట్టింది. అందుచేత చదువుసంధ్యలులేని పెద్దవాడికి

చక్కగా తలంటి పోయించి మంచి బట్టలుకట్టి ఇంటి అరుగుమీద కూర్చో బెట్టి, రెండోవాణ్ణి అడివికిపోయికట్టెలు కొట్టుకు రమ్మని పంపించాడు.

గురువుగారి దొంగఎత్తు గ్రహించి, అడివికిపోయిన రెండోవాడు వకిరూపంధరించి శీఘ్రంగా తండ్రిదగ్గరికి వెళ్ళి, "నాన్నా, మా గురువుగారితో, నాకు రెండో వాడే కావాలి, అని చెప్ప" అని చెప్పాడు.

తండ్రి గురువుగారిదగ్గరికి వచ్చాడు.

"అహ, ఎంత అదృష్టవంతుడివి! ఇంత మందికి చదువుచెప్పాను గాని, నీ పెద్ద కొడుకు చదివినట్టు నాదగ్గర ఎవరూ చదువుకోలేదు. రెండోవాడా? వాడికి ఎవరూ చదువు చెప్పలేదు. అమాట నేను రాని ప్రాస" అన్నాడు గురువుగారు బ్రాహ్మడితో.

అమాటవిని బ్రాహ్మడు వినయంగా, "అంతకష్టపడి మా పెద్దవాణ్ణి మీరు పెద్ద

చేశారు. వాడికి మీరు నేర్పినవిద్యలు మీ బోటివాళ్ళు గ్రహించవలసిందేగాని నాబోటి నిర్భాగ్యుడికి ఏమి తెలుస్తాయి! అందుచేత పెద్దవాణ్ణి మీరే ఉంచుకుని రెండో పెద్దవనూ నా కిప్పించండి" అన్నాడు.

గురువుగారివల్లు పారలేదు. బ్రాహ్మడు రెండోవాణ్ణి పట్టుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

ఇదంతా రెండోవాడుచేసిన మోసమేనని గురువుగారికి తెలిసిపోయింది. శిష్యుడిమీద పగ తీర్చుకోవాలని అయిన వేచిఉన్నాడు.

ఈలోపల ఇక్కడ బ్రాహ్మడి రెండో కొడుకు తండ్రితో, "నాన్నా, మనకు డబ్బు కావాలి. కనక నేను మంచి యవనాశ్వాన్నువుతాను. నన్ను తీసుకుపోయి రాజు

చందమామ

గారికి అమ్మయ్యి. అతరవాతవిషయం నేనాలోచిస్తాను" అని గుర్రంగామారాడు.

గుర్రంగా మారిన తనకొడుకును అ బ్రాహ్మడు రాజుగారికి నూరువరహాలకు అమ్మి అడబ్బుతో ఇంటికి తిరిగివచ్చేశాడు.

తనశిష్యుడు గుర్రరూపంధరించి రాజు గారి ఆశ్వశాలలో ఉన్నట్టుగ్రహించి, గురువుగారు రాజుదగ్గరికివెళ్ళి, "రాజా, నేను దూరప్రయాణంమీద వెళుతున్నాను. నీ దగ్గరఉన్న గుర్రాలలో మంచి యవనాశ్వాన్ని నాకు ఇప్పించు" అన్నాడు.

రాజుగారు గురువుగారికి అకిందబిరోజుననే కొన్న గుర్రాన్ని ఇప్పించారు. గురువుగారు దానిమీదఎక్కి సవారి ఆరంభించాడు.

కొంతదూరం పోయినాక గుర్రం ఒక నదిదగ్గరికివచ్చి ఒక్కసారిగా నదిమధ్యకు దూకి చేపగా మారిపోయింది. ఇదిచూసి గురువుగారు కొంగరూపంధరించి చేపను వేటాడ నారంభించాడు. అప్పుడు శిష్యుడు చిలకరూపంధరించి అతివేగంగా నేరుగా రాజకుమార్తె అంతఃపురంలోకి ఎగిరిపోయినాడు. గురువుగారు దేగరూపం ధరించి వెంబడించాడు.

శిష్యుడు రాజకుమార్తెతో మనిషిగంతుతో, "నన్నెవ్వరికి ఇవ్వకు. నా గంతు నులిపి పారేసినా నాకిష్టమే" అనిచెప్పాడు. ఇంతలో దేగరూపంలో వచ్చిన గురువుగారు తన మామూలు రూపం ధరించి రాజు

కోమారై దగ్గరఉన్న చిలకను తన కిచ్చి వేయమని రాజును కోరాడు.

రాజకుమారై ఒప్పుకోలేదు. కాని తండ్రి నిర్బంధించాడు. అందువేత రాజకుమారై కోపంవచ్చినట్టునటించి తన చేతిలోఉన్న చిలకను గొంతునులిపి విసిరి కిందకొట్టింది. వెంటనే ఆచిలక వందలకొద్దీ పురుగులుగా మారి నేలమీద పాకసాగాయి.

ఇదిచూసి గురువుగారు కోడిరూపం ధరించి పురుగులను విరుకు తినబోయాడు.

అంతలో ఒకపురుగు చచ్చిన విల్లిగామారి కోడిమెడ నేటవట్టింది.

"బాబో, రకించు. ముద్ది తక్కువై, పారపాటున నిజోలికి వచ్చాను" అని గురువుగారు తన శిష్యుడితో మొరపెట్టు కున్నాడు. శిష్యుడు గురువుగారిమెడవదిలి యధారూపం ధరించాడు.

ఇదంతాచూసిన రాజు శిష్యుడి అద్భుత శక్తికి మెచ్చుకుని తన కుమారైనిచ్చి పెళ్లిచేశాడు.

పెర్రి వాళ్లు

అనగా అనగా ఒక గ్రామంలో ఒక సంసారి ఉండేవాడు. ఆయనకు గోపాలుడనే కుమారుడుండేవాడు. గోపాలుడు ఐద్దిమంతుడు. రేనిపోని వాటిని గురించి విచారించేవాడుకాదు. కష్టాలు కలిగితే వాటినుంచి ఉపాయంగా బయటపడేవాడు. అంతేగాని వాటిని తలుచుకుని కుంగిపోయేవాడుకాదు.

అగ్రామంలోనే మరో సంసారికి ఒక కూతురున్నది. ఆమె పేరు జానకి. జానకిని గోపాలుడు తరుచు చూస్తుండేవాడు. ఆమె అంటే గోపాలుడి కిష్టం ఉండేది. ఆటవంటి సందర్భంలో గోపాలుడి తండ్రి తనకొడుక్కు జానకిని చేసుకుంటా మనుకున్నాడు. ఈ ఆలోచన రెండుపక్షాలవారికీ నచ్చింది. పెళ్లిచూపులకూ తాంబూలాలకూ మంచి రోజు ఏర్పాటయింది.

ఆనాడు పెళ్ళికొడుకు తరపువారంతా పెళ్ళికూతురి తండ్రి ఇంటికి వచ్చారు. బాసలువేసి పెళ్ళివారిని వసారాలో

○ * * * * *
కూర్చోబెట్టి పెళ్ళికూతురు తండ్రి జానకితో, "అమ్మా, నువ్వెంత పనిమంతురాలివో పెళ్ళివారు చూస్తారు. నువ్వు వెంటనే గొడ్లసావిడికి వెళ్ళి పెద్ద చెంబులో పాలుపీతుక్కు వివచ్చి, వాటిని కాచి వారందరికీ ఇయ్యి." అని పని చెప్పాడు.

జానకి పెద్దచెంబు పట్టుకుని గొడ్లను పాలుపీతికింది. పాలుతెచ్చి వంటింటో పోయిమీదపెట్టి పోయిలో మంటపగ దోస్తూ కూర్చున్నది. ఇంతలో జానకి కళ్లు పైనఉన్న అటకమీద పడ్డాయి. ఆ అటకమీద పాతరోకరిబండ ఒకటి కొద్దిగా బయటికి పొడుచుకువచ్చి ఉన్నది. ఆ రోకరిబండ చూస్తూఉండే జానకి ఆలోచన పరివరి విధాల పోయింది. "రేపు తన పెళ్ళిఅవుతుంది. కొంతకాలానికి పిల్లలు పుడతాడు. పనివెదపతనను విడిచిఉండడు. ఇంట్లో పనిపిల్లా? అందుచేతవాణ్ణి చంకనేసుకుని పనిచెయ్యాలి. వాణ్ణి చంకనేసుకుని తను ఇట్లాగే పాలు కాస్తూఉంటుంది. ఇంతలో అటకమీదినుంచి రోకరిబండ కాస్తా వాడి నెత్తిమీద పడుతుంది. పాపం, వాడి ప్రాణాని కెంతకావాలి ?

***** చందమామ *****

○ ****
మరికాప్పేవటికి ఇంట్లో ఆడవాళ్ళూ, పిల్లలూ అంతా వంటింట్లోనే జానకికి పుట్టే పిల్లవాడు వచ్చినందుకు భోరువ ఏడుపులూ పెడబొబ్బలూ సాగించారు. ఈలోపుగా పొయ్యిమీదిపాలు పొర్ల నారంభించాయి.

అలోచన ఇక్కడికి వచ్చేసరికి జానకికి వజ్రగావి దుఃఖంవచ్చి, చెంగు ముఖానికి అద్దంపెట్టుకుని భోరుమని ఏడవ సాగింది.

ఈమార్తె ఎంతకూ రాకపోవటం చూసి జానకితల్లి వంటింట్లోకి అడుగు పెట్టింది. అడుగు పెడుతూనే కూతురి దుఃఖంచూసి, “ఏమిటే, తల్లీ!” అని అడిగింది.

“వనివెడవమీద ఆ రోకలిబండ పడిందే. నా కన్నతండ్రికి నాకూరుజం తీరిందే!” అని జానకి పెద్దపెట్టున ఏడ్చింది.

“అయ్యో, నాయనా! నీకెంతగతి వట్టిందిరా! కళ్ల చూసుకోకుండానే పొయ్యావుట్రా! ఈ పాపిష్టి రోకలి బండ ఎక్కడ దావరించిందిరా నీప్రాణానికి?” అంటూ జానకితల్లి కూడా ఏడుపు లాకించుకుంది.

“పిల్ల ఇంతసేపాయె రాదేమిటా!” అనుకుని జానకి తండ్రివచ్చి చూచును గదా వంటింట్లో తనవారంతా దుఃఖ సముద్రంలో ముణిగిఉన్నారు. “ఏమిటరా? ఏం కొంప ముణిగిందరా?” అన్నాడా పెద్దమనిషి అదుర్దాగా.

“అయ్యో, మీకింకా తెలీదుటండీ! ఆ పాపిష్టి రోకలిబండ కాస్తా చంటి వాడిమీద పడిందండీ!” అని భార్య శోకాయతీసింది.

“ఏ చంటివాడే?” అన్నదాయన ఏడుపు నిగ్రహించుకుంటూ.

“మన జానకికొడుకు!” అంటూ ఇంటావిడ ఇంకా గట్టిగా ఏడిచింది. దాంతో ఇంటాయనకి మతిపోయి ఆయనకూడా గుడ్లనీళ్లు కుక్కుకో సాగాడు.

పెళ్ళికూతురు వాల్లెవరూ అయిపు లేక పోవటంచూసి గోపాలురులోపలికి

***** ○

కచ్చాడు. ఒక్కక్షణంలో అతనికంటా అర్థమయింది. పోయిమీదినుంచి పాలు దించి, అటకమీది రోకరిబింద వెనక్కు తోసేసి, "జానకిని పెళ్ళాడటం నా కిష్టమేగాని, ప్రపంచంలోకల్లా వెర్రి ముండని పెళ్ళాడటం నాకిష్టంలేదు. దీనికన్నా వెర్రివాళ్ళింకా ముగ్గురైనా ఉన్నారని నాకు నమ్మకం కలిగితేగాని నేను దీన్ని పెళ్ళాడను," అనిచెప్పి గోపాలుడు వెర్రివాళ్ళనుపెతుట్టుటూబయలుదేరాడు.

పోయి, పోయి, గోపాలుడొక గ్రామం చేరుకున్నాడు. అగ్రామంలో ఒక ఆడమనిషి ఇంటికి నిచ్చెనవేసి దానిమీదికి ఆవు నెక్కించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నది.

"యేం చేస్తున్నావు. అవ్వ?" అని అడిగాడు గోపాలుడు.

"అయ్యో, నాయనా! ఇది నా ఆవు. వెళ్ళి వాళ్ళ దొడ్లోనూ వీళ్ళ దొడ్లోనూ పడుతుందిగాని, సొంతఇంటి కప్పుమీద కావలసినంత గరిక మెరిస్తే అది మెయ్యడు," అన్నది ఆమనిషి.

"ఆవును ఇంటి కప్పెక్కించకపోతే, నువ్వేక్కి ఆగరికికోసి దానిముందు వెయ్యరాదా?" అన్నాడు గోపాలుడు.

"అయ్యో, నాయనా! నాలుగుకాళ్ళది అదే నిచ్చెన ఎక్కరేకపోతే మూడు కాళ్ళ ముసల్ని నేనెక్కుగలనా?" అన్నది అవ్వ.

"ఆవు కప్పుమీద నింపలేక కింద పడితేనో?" అన్నాడు గోపాలుడు.

"అయ్యో, నాయనా! నేనామాత్రం ఆరోచించలేదా! ఆవుకొమ్ములకి కట్టిన వలుపు యింటి కప్పురోనుంచి దూర్చి, నా నడుముకు కట్టుకున్నాగా!" అన్నది ఆమనిషి.

సరే కానిమ్మని గోపాలుడు ఆమని షికి సాయంపట్టి ఆవును కప్పెక్కించాడు. అనుకున్నట్టే కొద్దిసేపల్లో ఆవు కప్పుమీదినుంచిజారి కిందపడింది. ఆమనిషివెళ్ళి కప్పుకు అంటుకున్నది.

"జానకికంటె వెర్రిముండ కనీసం ఒకతైనా ఉన్నది!" అనుకుని గోపాలుడు ముందుకు సాగాడు.

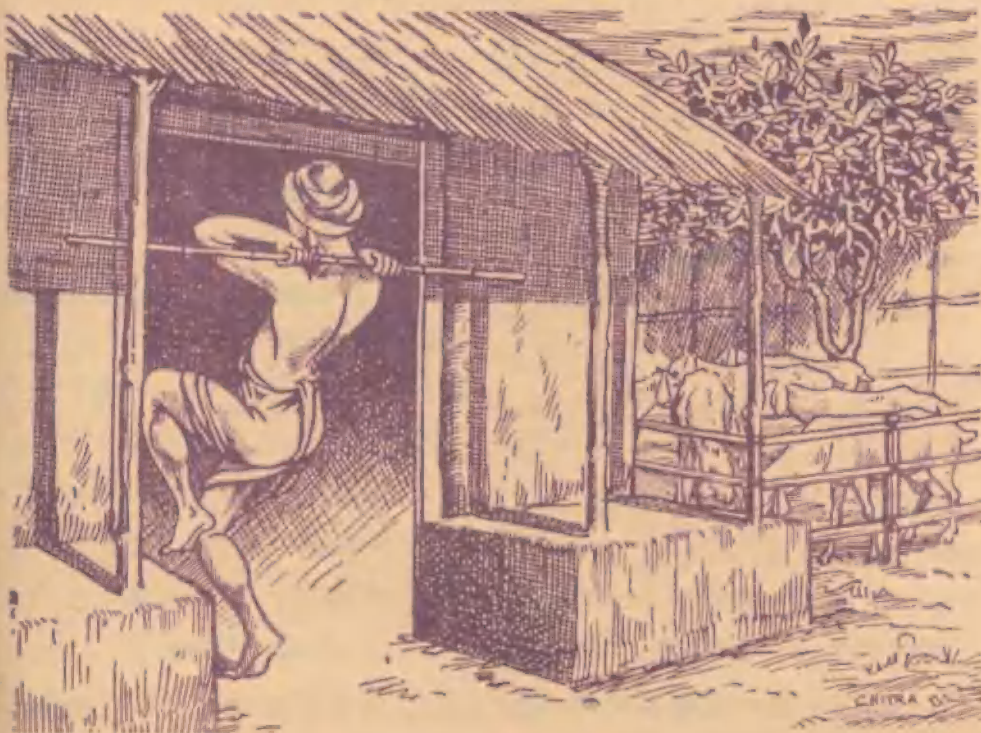
***** చందమామ *****

పొద్దుతే సరికల్లా గోపాలుడు మరో గ్రామం చేరాడు. ఆరాత్రి ఆతన్ని ఒక గొల్లవాడిఇంటో గడపమని గ్రామ పెద్ద సలహా ఇచ్చారు. గోపాలుడు గొల్లవాడింటికి వెళ్ళాడు.

అప్పుడే గొల్లవాడు మందనుతోలు కొచ్చాడు. మందను కాటంలోకితోలి, రెండు భుజాలమీదిగాను చేతికర్ర అడ్డంగా వట్టుకుని గొల్లవాడు ఇంటి లోకి పోతోయినాడు. ద్వారం దానికి గొల్లవాడికర్ర అడ్డొచ్చి వాడు కాస్తా

కిందపడ్డాడు. లేచి మళ్ళీ అట్లాగేపడ్డాడు. ఇదిచూసి గోపాలుడు, "ఏమోయ్, భుజాలమీద కర్ర అడ్డంగా పెట్టుకుని లోపలికిపోతే కర్ర అడ్డం తగలటం లేదూ?" అన్నాడు.

దానికి గొల్లవాడు, "నీకు తెలీదు, సామీ. ఈ యింటో భూతం ఉందాది. అదినమ్మ రోజూ యిట్లానే ఏడిపిస్తది." అంటూ మళ్ళీ మళ్ళీ పడసాగాడు. చిట్ట చివరకు పడిలేవలేని స్థితిలో వాడు కర్ర ఈడ్చుకుంటూ, పాకుతూ వెళ్ళాడు.

***** ○

“జానకికన్న వెర్రిముండాకొడుకు మరొకడుకూడా ఉన్నాడన్నమాట!” అనుకుంటూ మర్నాడుదయం గోపాలుడు మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు.

రాత్రి వరేసమయానికి గోపాలుడొక గ్రామం చేరాడు. అవి పొద్దులు వెన్నెల రోజులు. గోపాలుడావుతు చేరేసరికల్లా చంద్రుడు నదీతీర్తి వరేసమయానగా వెలుగుతున్నాడు. గ్రామంలో పొరులంతా హడావుడిమీద ఉన్నట్టు కనిపించింది. చాదలూ, వలలూ, బొక్కెనలూ తీసుకుని పరిగెత్తి పోతున్నారు ఇంక.

“ఎక్కడన్నా కొంపలంటుకుంటున్నాయా?” అన్నాడు గోపాలుడు ఒక మనిషితో.

“లేదు. గాడిదావిలో ఇంక వెన్నముద్ద తేలుతున్నది. దానికోసం అంతా పోతున్నారు.” అన్నాడు ఆ మనిషి.

గోపాలుడు గాడిదావి దగ్గరికి వెళ్ళాడు. ఊరంతా అక్కడే ఉంది. కొందరు కేకలేస్తున్నారు. కొందరు ఇతరులను పిలుస్తున్నారు. కొందరు కదవలకు కదవలు నీరుతోడి పారబోస్తున్నారు. అంతా కోలాహలంగా ఉంది.

ఆ గుంపులోనుంచి తోసుకుని దాని దగ్గరికి వెళ్లి రోవరికి తొంగిచూశాడు. దానిసిక్కిలో చంద్రునింబం కనిపించింది.

“అది వెన్నముద్ద కాదరా. చంద్రుడి ప్రతిబింబం,” అని గోపాలుడు ఆ మూఢులతో చెప్పాడు. కాని వాళ్లెవరూ వినిపించుకోలేదు.

ప్రపంచంలో చాలామంది వెర్రి వెరవాయలున్నారని గోపాలుడు తెలుసుకుని ఇంటికి వెళ్ళాడు. జానకిని పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆమె వెర్రివేషాలు సహించటం నేర్చుకున్నాడు. ఇద్దరూ ఎంతోకాలం సుఖంగా కాపరంచేసారు.

***** చందమామ *****

కాకమ్మక్క కథ

ఒకనా దొక ఎరుకలవారు అడవిలో ఒక కాకిని పట్టుకుని దాన్ని వంశోపేసి వీధివెంట వచ్చారు. వారు వీధిచివర ఆగి నేలలో ఒక మేకు పాతి ఆమేకుకు కాకిని పెట్టిన వం కట్టేశారు. ఈవిధంగా నేలమీద పడిఉన్న కాకిని కాకమ్మక్క చూసింది.

కాకుల్లో ఒక ఆదారం ఉంది. కాలు విరిగిగాని, రెక్కలు విరిగిగాని అసహాయంగా పడిపోయిన కాకిని మిగిలిన కాకులు పొదుస్తాయి. ఆ ఆదారం ప్రకారం కాకమ్మక్క రోడ్డుమీద పడిఉన్నట్టు కనిపించే అడివి కాకిని పొడవటానికి నిశ్చయించుకున్నది. ఈ ప్రయత్నంలో కాకమ్మక్క కాకిని తన్నగానే వంశోపేసి చిక్కుకుపోయింది.

ఏంచెయ్యటానికి కాకమ్మక్కకు పాలుపోలేదు. గట్టిగా అరిచి నాలుగు కాకులనూ పిలుస్తామన్నా. అందువల్ల తనకు ప్రాణాపాయమేగాని మరొకటి లేదు. అందుచేత కాకమ్మక్క తగవంతుడిమీద భారంపేసి కాగందానికి ఎదురుచూస్తున్నది.

కాకమ్మక్క వంశో తగులుకోగానే పక్కనే పొంచిఉండిన ఎరుకలవారు ముందుకువచ్చారు. వారు ముట్టుకుంటే మైల. పోతుతుందనే భయంతో, కాకమ్మక్క వాడికందకుండా గెంతటానికి ప్రయత్నించింది. కాని లాభంలేక పోయింది. రెండంగల్లో వారు కాకమ్మక్కను అందుకున్నారు. మొలలోనుంచి కత్తి తీసి కాకమ్మక్కను పొడవలోయి

చందమామ

నాడు. కాని వాడిపెళ్లం అడ్డుపడి, లేస్తే నా సీకొక అణా ఇస్తా." అన్నాడు "అప్పుడే చంపమాకు. ఇంకో కాకిని ఎరుకలవాడితో." దొరకనీ," అన్నది.

కొద్దిసేపట్లోనే వాళ్ళు మరొక కాకిని కూడా పట్టుకున్నారు. ఎరుకలవాడు కాకమ్మనూ, ఎరుకలిది రెండో కాకినీ పట్టుకుని, "ఎవరికైనా కాకిరెక్కలు కావాలా?" అంటూ డిగ్లీ కేకలు వెయ్యసాగారు.

వాళ్ళిద్దరంగా పీడివెంట కేకలు పెడుతూ పోతుండగా ఒక ఇంటి ఆసామీ పిళ్లనుచూసి, "ఒరే, ఆ కాకుల్ని వాది

అంటే ఎరుకలవాడు, "వీటి రెక్కలమ్ముకున్నా రెండింటా వస్తాయి దొరా. అణాకే వదలమంటావా?" అన్నాడు.

"వెదవా, కాకుల్ని చంపుకుంటావుట్రా? ఏంపనిరా? వాటిని ముందు వదిలిపెట్టా." అన్నాడు ఆసామీ.

"ఇది మా వృత్తిగదా. వాటిని ఎట్లా వాడలమంటావు దొరా?" అన్నది ఎరుకలిది.

"వాటిని వాదిలితే ఒక అణా యిస్తా నన్నాను గాదుచే?" అన్నాడు ఆసామీ.

“రెండణాలియ్య, దొరా, ఇప్పుడే వీటిని వాడిలేస్తాము,” అన్నాడు ఎరుకలవాడు.

కాకమ్మక్కకు శీతామొక యుగంగా ఉంది. ఎరుకలవాడి చేతిలో కాకమ్మక్కను కాకివాన చూచినా, ఇతర కాకులు చూసినా కూడా దావుకప్పదు. ఎరుకలవాడి చేతిలోనూ దావుకప్పేట్టు లేదు. ఆ ఆసామీ రెండో అణా ఇవ్వటం దగ్గర వస్తాయిస్తాడేమో. ఎట్లాగురా తగవంతుడా! అనుకున్నది.

ఈలోపుగా ఆ ఆసామీ మనమడు లోపలికి పరిగెత్తుకుపోయి, “అమ్మోయి, మనింటిముందరే, బూదినాడే, కాకుల్ని చంపుతున్నాడేవో!” అంటూ తల్లికి చెప్పాడు.

“మీ మొహాలుమందా! మీ యిల్లు వల్లకాడుగానూ! మీకేం పొయ్యేకాల మ్రా! మాయంటి ముందర నిండు ప్రాణాలు నిలుపునా తీస్తారా? మాయంటికి శనిచుట్టుకోవటానికా? చూడండి మీమ్మల్నేంచేస్తానో?” అంటూ ఆ యిల్లాలు వీధిలోకి వచ్చింది.

తీట్టినా బతిమాలినా కూడా ఎరుకలవాళ్ళు లొంగలేదు. రెండణాలా ఇస్తేనే కాకుల్ని వాడులుతామన్నారు. చేసేది లేక వాళ్లను తీట్టుకుంటూ ఆ యిల్లాలు రెండణాలు తెచ్చి వాళ్ల మొహాన కొట్టటానికి లోపలికి వెళ్ళింది.

ఈ సమయంలో ఆ వీధిని జాలయ్య అనే రాడీ కుర్రవాడు వస్తూ ఎరుకల వాళ్లనూ వాళ్ల చేతుల్లో కాకులనూ చూశాడు. చటుక్కున ఎరుకలవాళ్ళిద్దరి చేతులమీదా ఒక్కసారిగా కొట్టాడు. రెండు కాకులూ కిందపడ్డాయి. రెంటిని పట్టుకుని జాలయ్య గారిలోకి ఎగర వేశాడు.

కాకమ్మ ప్రాణం దక్కించుకుని వక్కియంటి కప్పుమీదవారి జాలయ్యను ఈవిరుంగా దీవించింది :

“రాడీ జాలయ్య కడుపు చల్లగా, పదిమంది ఆడపిల్లల్ని కని, నాలుగు కాలాలపాటు నుంకంగా ఉండాలి. కా! కా! కా!”

ఆ తర్వాత తుద్రువఎగిరిపోయింది.

తెండ్రి కొడుకులు

గతసంచిక తరువాయి

ఈలోపుగా సత్యనారాయణ మాటేమిటి? తనతండ్రి బయటికి వెళ్లిపోయిఉంటాడని రూఢిచేసుకుని సత్యనారాయణ తలుపు కాళ్లా చేతులా తన్నాడు. కాని అవి ఎందుకో చాలా నెప్పిపుట్టాయి. అంతలో వంటలక్కవచ్చి తలుపు గొల్లెంటిసి, "ఇదేమిటివాబూ. మిమ్మల్ని లోవలపెట్టి తలుపు వేసిందెవరు? ఆ సత్యంకుంక కాదుకదా?" అన్నది.

"నేరుముయ్యి!" అన్నాడు సత్యనారాయణ కోపంతో.

ఎన్నడూ తనని పల్లెత్తుమాట అనని యజమాని నేరుముయ్య మన్నందుకు వంటలక్క చాలా ఖేదపడింది. పైకి సూర్య నారాయణలాగా కనిపించేది సత్యనారాయణనే అవిడ కేం తెలుసూ?

సత్యనారాయణ చెంగుచెంగున మెట్లెక్కి పైకి వెళ్లటానికని బయలుదేరాడు. తనతండ్రి డబ్బు లెక్కడపెడతాడో వాడికి తెలుసు. కాని సత్యనారాయణకు చెంగుచెంగున మెట్లెక్కడం సాధ్యం కా లేదు. వెళ్లంతా బరువెక్కినట్టుంది. కాళ్లు లోడిలలాగా అయిపోయాయి. రెండు మూడు మెట్లు ఎక్కి మెట్లమీద బోర్లా

పడ్డాడు. కణిత బొప్పికట్టింది. మోకాటి మీద చర్మం కొట్టుకుపోయింది. ముక్కు తూ మూలుగుతూ మెట్లన్నీ ఎక్కెసరికి కాళ్లు పికసాగాయి. రొప్ప వచ్చింది.

"హీనీ, ఆ గారెలూ, అవడలూ తినే బయటికిపోదాం" చాలా అయాసంగా ఉంది" అనుకున్నాడు సత్యనారాయణ. వంటలక్కను కేకేసి ఫలహారం పట్టుకు రమ్మన్నాడు.

వంటలక్క పళ్లెంలో గారెలూ అవడలూ పట్టుకొచ్చి, "ఇప్పుడే కద తిన్నారు? ఇవి పిల్లవాడికోసం ఉంచాను. మీరు మళ్ళీ తింటారా? కడుపునొప్పి వెస్తుందేమో?" అన్నది.

"పుండాబోర్, నాకు నువ్వు ఫలహారం పెట్టావా? కడుపులో నొప్పిఅని అబద్ధం అడాను. నాకోసం ఉంచినవి నాకు పెట్టటాని కేడుస్తావే? పెట్టక్కడ" అని సత్య నారాయణ గదమాయించాడు. వంటలక్క తన చెవులను తానే నమ్మలేక పోయింది. తన యజమానికి మతి చెడిందని అనుమానంచేసి నొకరునుపంచి వైద్యుడిని రమ్మని కబురుచేసింది.

***** చందమామ *****

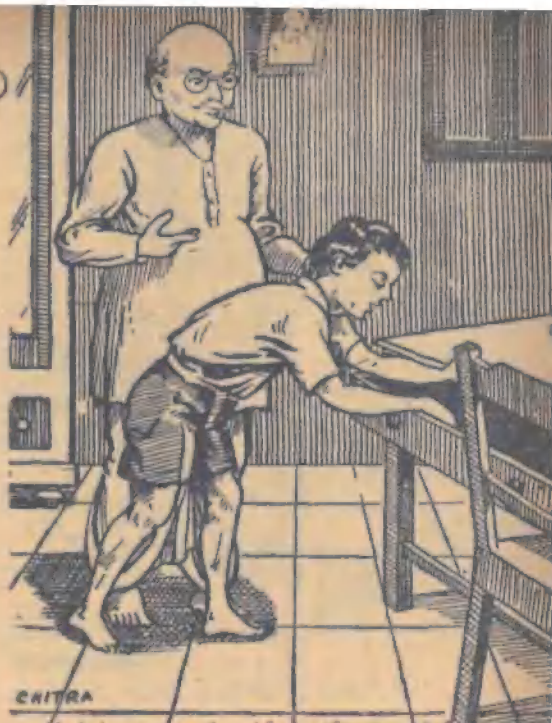
తన తండ్రికి తన స్వరూపం వచ్చిందని సత్యనారాయణ గ్రహించాడు. తండ్రికి మంచిపాఠం నేర్చుదా మనుకున్నాడు. వీరువా తాళపు చెవులు బేబులో దాచేశాడు. - సూరయ్య పైకివచ్చి తన ప్రతిబింబం లాగా నిలబడిఉన్న కొడుకును చూసి నవ్వు సాగాడు. సత్యనారాయణకు నవ్వురాలేదు. భయం వేసింది.

"మనం ఇట్లా ఎందుకయినామో నీ కేమైనా తెలుసునా?" అన్నాడు సూరయ్య. సత్యనారాయణ మొహం చిల్లిస్తూ "నాకు తెలీదు" అన్నాడు.

"పెద్ద చిక్కే పచ్చిపడింది. నువ్వే నేనని నేనే నువ్వని మనం ప్రపంచాన్ని నమ్మించటం చాలా ఇబ్బంది అయేట ట్టున్నది. నేను బోలెడన్ని వ్యవహారాలు నడపాలి. డబ్బు వసూలుచేస్తూ ఉండాలి. నాకు చేతినిండా పనులున్నాయి. ఊరి న్నెండా స్నేహితులున్నారు. ఈ పనులన్నీ ఈ అవతారంతో ఎట్లాచెయ్యను?" అందరి దగ్గరికి ఎట్లా వెళ్లను? ఒకవేళ కష్టపడి నేను ఫలానా అని అందరికి రుజువుచేసుకున్నా వాళ్ళు నన్ను మామూలుగా చూడరే. ఎట్లా?" అన్నాడు తండ్రి.

కొడుకు మొహం చిల్లించి "ఏమో నాకు తెలీదు," అన్నాడు.

"అన్నట్టు నీ చదువు మాటేమిటి?" అన్నాడు సూరయ్య.

CHITRA

"చదువా? ఈ శరీరంతో వెళ్లి నన్ను బళ్ళో కూచోమన్నావా? బాగుంది," అన్నాడు సత్యం.

"ఎట్లా ఎదుస్తుందిరా మరి? నువ్వు బళ్ళోకి వెళతావో, మానుకావో. చదువు కోకపోతే నీ బర్మాన నువే పోతావు. నావ్యవహారాలు నేను చూసుకోక తప్పదు," అంటూ సూరయ్య దేనికోసమో ద్రాయరు సొరుగులో వెతకసాగాడు.

తన తండ్రి వీరువా తాళాలకోసం వెతుకుతున్నాడని సత్యం ఎరుగును. కాని చూస్తూ ఉరుకున్నాడు.

"వీరువా తాళాలు చూడలేదుగదా?" అన్నాడు తండ్రి తల పైకెత్తి కొడుకును చూసి.

○ * * * * *

రేపటినుంచి నాబదులు నువ్వే బడికిపోయి చదువుకో. బడివంతు లెటువంటివాడో అదికూడా నీకు తెలిసిపస్తుంది," అన్నాడు సత్యం.

ఈమాటకు సూరయ్య మండిపడ్డాడు.

"యాభైఏళ్ళొచ్చి నన్నిప్పుడుపోయి రెండేళ్లాను చదువుకోమంటావురా?" అన్నాడాయన.

"చదువురాని నాకన్న అంతచదువూచదివిననీకు మరిసులభం?" అన్నాడుసత్యం.

"నేను బడికిపోను," అన్నాడు సూరయ్య ఖచ్చితంగా.

"పోకపోతే మేష్టరువచ్చి పెడరెక్కలు విరిచికట్టి లాక్కుపోతాడు," అన్నాడు సత్యం.

"అంతపని చేయిస్తావురా?" అన్నాడు తండ్రి.

"నువ్వు నన్ను చేయించినపనికాదా?" అన్నాడు కొడుకు.

కాస్త ఆలోచించి సూరయ్య, "పంతులు బాగాకొడతాడా?" అని అడిగాడు.

"చచ్చేటట్టు కొడతాడు. పాతంచదివినా కొడతాడు, చదవకపోయినా కొడతాడు. 'దండం దశగుణంభవేత్' అని ఆయన సిద్ధాంతం. మన మంచికోసం కొడతాడు. తన చేతివీట తీర్చుకోవటానికి కొడతాడు. విమిల చకపోయినప్పుడుకూడా కొడతాడు," అన్నాడు సత్యం.

"నన్ను పంతులుకొడితే?" అన్నాడు సూరయ్య దిగులుగా.

"నేనుతీసి దాచానులే" అన్నాడుసత్యం.
 "నువ్వుతీసి దాచటమేమిటి? నీమొహం! ఇట్లాతే," అన్నాడు సూరయ్య.
 "నువ్వు నాతో మర్యాదగా మాట్లాడటం మంచిది. ఇదివరకల్లా నన్ను ఏమీతెలియని వాబకింద కట్టేశావు. ఇకముందు నాతో మర్యాదగా మాట్లాడకపోతే నేనూరు కోసు. వట్టుకు తన్నేస్తాను. తన్నటం ఇక నావంతు. నా మర్యాదమాట ఎట్లా అన్నా, అంతవాణ్ణి నన్నువట్టుకుని నువ్వు నీమొహం, నీమోర' అంటుంటే ఇంటో వంటలక్క దగ్గర్నుంచి నా చెవులకు పిడకలు కట్టిస్తారు. నేనది సహించను. నా చాతసయి వట్టు ఇంటివ్యవహారాలు నేనేచూస్తాను. నాకెన్నడూ ఒక్క ఎర్రవిగానీ ఇచ్చిఎరగవు. అదేమిటో ఇకముందు నీకే తెలిసిపస్తుంది.

● * * * * * చందమామ * * * * *

"నన్ను కొట్టినప్పుడే?" అన్నాడు సత్యం రోషంగా. "దెబ్బలుకొట్టటం దగ్గర వెనకాడ వద్దని ఆయనతో నువ్వు చెప్పేలా?"

రూపాలు మారటం ఆలుసు తిసుకుని తనకొడుకు తనమీద ఇట్లా పగ తీర్చుకోవటానికి ప్రయత్నించటం చూస్తే సూరయ్యకు మండిపోయింది. కాని ఏం చెయ్యటానికి పాలుపోలేదు.

"నీ వేషాలు నేను సాగనిస్తా ననుకున్నావా? నేనెవరో నువ్వెవరో యిష్టమే అందరికీ చెప్పేస్తాను. నులభంగా తప్పించుకుందా మనుకున్నావుగామాలు." అన్నాడు సూరయ్య రోషంతో.

సత్యం బిగ్గిరిగా నవ్వాడు. అతనిచైర్యం హెచ్చసాగింది.

"ఏలు, యింటోవాళ్ళందరినీ ఏలు. ఏం చెబుతావో చెప్పు. నువ్వు చెప్పిన నిజమంతా తోసేసి నేను చెప్పే అబద్ధాన్ని నమ్ముతారు. అసంగతి నువ్వే చూద్దువుగాని," అంటూ సత్యం పంటలక్కని కేక పెట్టి పిలిచాడు.

పంటలక్క వచ్చింది.

"చూడు, సీతారామమ్మా, నేను సూరయ్యని. ఇడుగో ఏడు సత్యం. మా ఇద్దరి శరీరాలూ మారాయి" అన్నాడు సూరయ్య పంటలక్కతో.

పంటలక్క ముక్కుమీద చేలేసుకుని, "హరి ఏడుగా! నీ కిదేం పాపంకాలి?" అంటూ సత్యంకేసి చూసింది.

సత్యం పంటలక్కను చూసి నవ్వి, "సత్యం, అకలేని పైత్యానవద్దాడు. తినుకు పోయి తిన్నన్ని గారెలా అవడలా పెట్టు" అన్నాడు.

"కుర్రకుంక అట్లా పేలుతుంటే ముక్తైలు విరగదన్నక గారెలా, అవడలా పెట్టమన్నారా? మీ అలుసె వాణ్ణింతవరకు తెచ్చింది?" అంటూ పంటలక్క సూరయ్యను రెక్కపట్టుకుని తిసుకుపోయింది.

పంట ఇంటో సూరయ్య పంటలక్కకు నిజం తెలియజేయాలని విశ్వప్రయత్నం చేశాడు. కాని లాభం లేకపోయింది. అతరవాత ఇంటో పనిచేసేవాడితో కూడా మాట్లాడాడు.

"చోరే, వీరాయ్, నేను మీయజమానిని రా. సూరయ్యను" అన్నాడు సూరయ్య.

వీరాయి కన్నుమలిపి, "అందుకు సందేహమేమిటి, చోరా?" అన్నాడు.

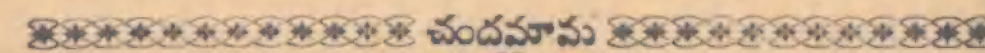
"నిజంగారా!" అన్నాడు సూరయ్య.

వీరాయి మరింత విశాలంగా నవ్వి వెళ్లిపోయినాడు.

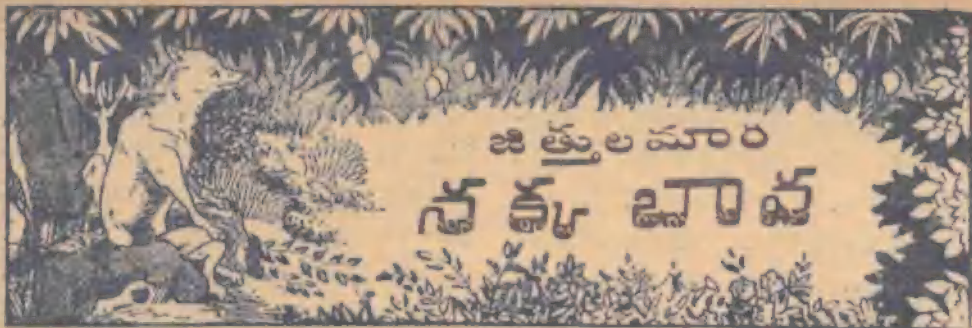
సూరయ్యకు మతి పోయినట్టయింది. ఎవరూ తనమాట నమ్మకపోగా తను అన్నమాటలు తన కొడుకుతో చెప్పేవారు.

ఆ రాత్రి సత్యం సూరయ్యతో, "నువ్వు కొండరపడి అందరితోటి జరిగింది చెప్పయ్యకు. వెర్రెత్తిందని అందరూ నిన్ను వెర్రాసుప్రతికి పంపమంటారు. మాట్లాడకుండా ఉరుకో. జరిగేదేమిటో జరగని" అని సలహా చెప్పాడు.

[ఈ కథ ఇంకావుంది]

జిత్తులమారి నక్క బావ

కొన్నాళ్లపాటు నక్కబావ అక్కడా అక్కడా తిరుగుతూ, దొరికినది తింటూ విదోషధంగా కాలక్షేపంవేసింది. ఒకరోజు రాత్రి నక్కబావ ఒకదానిన పొతూఉండగా ఒక గుడిసె కనిపించింది. ఆ గుడిసె ఒక నిరుపేద బ్రాహ్మడిది. ఆ బ్రాహ్మడికి ఏడుగురు అడవిల్లలు. నిరుపేద కావటం మూలాన ఒక్క కూతురికైనా పెళ్ళి చేయ లేకపోయినాడు బ్రాహ్మడు.

బ్రాహ్మడూ బ్రాహ్మడిభార్యూ ఈవిధంగా మాట్లాడుకోవటం నక్కబావకు వినిపించింది.

"ఏజన్మాన వింపాపం చేకామో, ఇంత మందినికన్నాం. ఒకపిల్లకూ పెళ్ళిచెయ్యలేం. ఒకపిల్లకూ తిండిపెట్టలేం. పెద్దప్రాణాలు మనమాట ఎట్లాఉన్నా పనివాళ్ళు వాళ్ళకైనా కడుపుకు ఇంత తిండి పెట్టలేకుండా ఉన్నామే!" అన్నది బ్రాహ్మడి భార్య.

"ఏడుగురు పిల్లలకూ తిండి పెట్టటం నాచేతకాదు. వాళ్ళకు సంబంధాలు తీసుకురావటం అంత కన్నా చాతకాదు. అందుచేత దారేపొయ్యో ఏ నక్కకో, కుక్కకో ఇచ్చి వీళ్లందరి పెళ్ళిళ్ళూ చేసేస్తాను," అని గొణిగాడు బ్రాహ్మడు.

ఈమాట వినేసరికి నక్కబావకు చాలా సంతోషమయింది. ఉట్టుదియంగా భార్యను

సంపాదించుకోవచ్చు ననుకున్నది. మర్నాడు తెల్లారుజాముననే నక్కబావ బ్రాహ్మడి వాకిలితలుపుతట్టి, "ఏమయ్యో, బ్రాహ్మడా! నేను దారేపొయ్యో నక్కను. నాకు నీకూతుర్నిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యి" అన్నది.

నక్కబావ మాటలకు బ్రాహ్మడు నిర్భంతపోయినాడు. రాత్రివిసుగులో అన్నమాటలు ఆ బ్రాహ్మడికి జ్ఞాపకంలేవు.

"మాఅమ్మాయిని నీకివ్వటమేమిటి? నీవు మషినివికూడా కావు. పో, పో!" అని బ్రాహ్మడు బెదిరించాడు.

"అయ్యో, బ్రాహ్మడా! పాడ్తునే లేచి అబద్ధం అడతావా? నేనంటే జిత్తులమారి నక్కను. నువ్వు అడితప్పని సద్బ్రాహ్మడివే. దారేపొయ్యో నక్కకైనా యిచ్చి నీకూతుర్ని పెళ్ళిచేస్తానని నువ్వు రాత్రి అసలేదా?" అన్నది నక్కబావ.

"అది మాటవరనకన్నమాట. దాన్ని నిజంగా తీసుకుంటారా? ఇన్నేళ్ళు కనిపించిన కూతుర్ని నక్కవాత చేసేదా?" అని వాపోయాడు బీదబ్రాహ్మడు.

"నీ కూతురిభారం మరొకరిమీద పడటమేకదా నీకు కావలిసింది? నక్కయితే నీకేం? మనిషయితే నీకేం?" అన్నది నక్కబావ.

“మా కూతుర్ని మేమే పోషించలేక పోతిమే? నువ్వేం పోషించగలవు?” అని బ్రాహ్మడు అడిగాడు.

“పెళ్ళాన్ని పోషించుకోలేకపోతే పెళ్ళాడ తానని వచ్చేవాణ్ణా?” అన్నది సక్కబావ.

అదినమాట తప్పకుండా బ్రాహ్మడు తన పెద్దకూతుర్ని సక్కబావ కిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. బ్రాహ్మడికూతురు సక్కబావ వెంట కాపరానికి వెళ్ళిపోయింది.

కొద్దిరోజులు గడిచాయి. ఇంట్లో ఒక మనిషి తగ్గిందన్న సెలవేషంలేదు. బ్రాహ్మడి కుటుంబం దరిద్రబాధకూ అకలిబాధకూ తట్టుకోలేకుండా ఉంది. బ్రాహ్మడిభార్యకు పెద్దకుమార్తెను గురించి విచారంకూడా నానాటికి జాప్తి అయింది. “అయ్యో,

మా కూతుర్ని బలికిఉండగానే సక్కబావ వేస్తామే,” అని అవిడ శోకాలు బెట్టసాగింది.

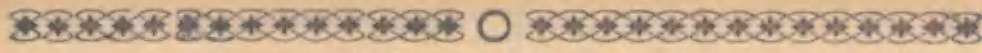
తనకూతురు ఎట్లా ఉన్నదీ చూడబానికి బ్రాహ్మడు ప్రయాణమయ్యాడు.

తన మామగారు తనకోసం పస్తున్న సమాచారం కనిబెట్టి సక్కబావ ఎదురు వచ్చి బ్రాహ్మణ్ణి ఒక రాతిమీద కూర్చోబెట్టి కుశలప్రశ్న చేసింది.

“మా అమ్మాయి ఎక్కడ? మీ యిల్లి క్కడ? కులాసాగా ఉందా? అసలు జీవించిఉందా?” అని బ్రాహ్మడు అడు ర్నగా అడిగాడు.

“మీ కూతురుగురించి మీకేమీ విశేష అవసరంలేదు. కులాసాగానే ఉంది. ఇక్కడే ఉండండి. ఇప్పుడేతెస్తాను. మీరు

మాత్రం మాయింటికి రావటానికి వీల్లేదు” అని నక్కబావ వెళ్ళిపోయింది.

కొద్దిసేపట్లో నక్కబావా బ్రాహ్మడి కూతురూ తిరిగివచ్చారు. తన కుమార్తె చక్కనిదుస్తులు, నగలు ధరించి ఉండటం చూసి బ్రాహ్మడు చాలా సంతోషించి, “అల్లుడా! నిన్నుగురించి విమేషా భావించాను కాని, నీవు చాలా మంచివాడివి. మేమంతా ఆకలితో అలమటపడుతున్నందున మాకేదైన దారిచూపించుదూ” అని ఇతిమాలాడు.

“దొంగతిండితినే నక్కను, వాదగిర మాత్రం ఏముంటుంది? ఒక దానిమ్మ వండిస్తాను. దాన్ని తినుకుపోయి దొడ్లో పాతండి. అది త్వరలోనే వృద్ధియై మంచి కాపు కొస్తుంది. ఆ పళ్ళు అమ్ముకుంటే మీ దరిద్రం తీరుతుంది.” అన్నది నక్క.

బ్రాహ్మడు నక్కబావ ఇచ్చిన దానిమ్మ వండు తినుకునివెళ్ళి ఆ రాత్రే దాన్ని దొడ్లో పాతేశాడు. మర్నాడు తెల్లవారి చూసేసరికి వాళ్ళ అశ్వర్యమేమిటి? దానిమ్మవండు పాతినచోట పెద్ద దానిమ్మ చెట్టున్నది. దాని నిండా దానిమ్మపళ్ళు విరగకాచి పక్కానికి వచ్చి ఉన్నాయి.

ఇది చూడగానే బ్రాహ్మడికి సంతోషం వేసింది. ఆయన వెంటనే ఆవురి సెట్టిదగ్గి రికిపోయి, “సెట్టిగారూ, సెట్టిగారూ. మా దానిమ్మచెట్టుకు కాయలుకాకాయి. మీరు ఖరీదుచేస్తారా?” అని అడిగాడు.

సెట్టిగారికి దానిమ్మకాయ వ్యాపారం చెయ్యాలని ఉద్దేశం లేదుగాని, రెండు కాయలు మోసరాకు దొరికితే గర్భిణిగా ఉన్న తన యిల్లారికి ఇద్దామని దుర్బుద్ధి

వృద్ధింది. ఆందుచేత సెట్టివచ్చి రెండు కాయలు కొనుక్కుని, “మంచి నరుకైతే నేనే తినుకుంటాను,” అని చెప్పి ఇంటికి వచ్చాడు.

సెట్టి భార్య ఆ దానిమ్మ కాయలు వెలిచిచూసేసరికి ఆమె అశ్వర్యమేమిటి? ఆ దానిమ్మకాయలో విరులన్నీ కెంపులే! రెండోకాయ వెలిస్తే అందులోపన్నీ తెల్లటి పజ్రాలు!

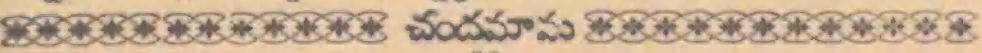
అవి చూడగానే సెట్టికి ఎక్కడలేని ఆత్రమా కలిగింది. బ్రాహ్మడికి ఈ రహస్యం తెలిసేలోపుగా దానిమ్మచెట్టు కాయలన్నీ పిందెలతోసహా కొనివెయ్యటానికి సెట్టి బయలుదేరాడు.

సెట్టిగారు కాయలన్నీ కొంటాననేసరికి బ్రాహ్మడికి చాలా సంతోషమయింది. సెట్టి కాయలన్నీ కొయించుకుని చెట్టు దులిపేశాడు. బ్రాహ్మడి పిల్లలు రుచిమాడటానికి రెండు ఉంచమన్నను వినలేదు.

“దానిమ్మగింజలతో కడుపు నిండుద్దా? నేను మీకు కావలసిన సంబారాలన్నీ దానిమ్మకాయల ఖరీదుకు పంపుతాగా!” అన్నాడు సెట్టి.

అల్లుడు చాలా గొప్ప సహాయంచేశాడని బ్రాహ్మడికుటుంబం చాలాసంతోషించింది. ఏరోజు కారోజు తెల్లవారేసరికల్లా చెట్టు నిండా దానిమ్మకాయలుండేవి. కొమటి వచ్చి అవన్నీ కొనుక్కుని పట్టుకెళ్ళి బ్రాహ్మడి కుటుంబానికి ఆరోజుకు సరిపోయే స్వయంపాకం వంపేవాడు.

ఇట్లా కొంతకాలం గడిచాక ఋతువు అయిపోయి దానిమ్మ చెట్టు కాయలు కాయటం మానేసింది. కొమటి ఇంటి

నిందా కెంపులూ, ప్రజాలూ రామలు తయారయాయి. బ్రాహ్మడి కుటుంబానికి ఎవ్వటి కరిద్రమే మిగిలింది. పిల్లలు మళ్ళీ అకలికి అలమటించసాగారు.

అందరిలోనూ అఖరుపిల్ల అకలికి తాళ తేక దానిమ్మచెట్టున ఇంకా ఒకటి అరా పిందెలు మిగిలి ఉన్నయ్యేమోనని వెతి కింది. వెతికితే రెండు దానిమ్మపళ్ళు అకులనందున కనిపించాయి. సంతోషంతో ఆ పిల్ల ఆ రెండు పళ్ళూ కోసి తినటానికి పగలగొట్టినారికి దాని ఆశ్చర్యమేమిటి? తాటిలో ధగధగ మెరుస్తూ రత్నాలు!

ఈసంగతిమాని సెట్టి తనను మోస గించాడని బ్రాహ్మడు కనుక్కుని సెట్టిగా రిండికి వెళ్ళాడు. "నాకు స్వయంపాకా లిచ్చి రత్నాలు పోగుపోసుకుంటావా?" అని సెట్టి నడిగాడు. "నీ రత్నాలు నాకుతెలిదు. అవతలికిపో," అని సెట్టి బ్రాహ్మణ్ణి విధి తోకి గంటాడు.

"అయిందేదో అయిపోయింది. ఈ రత్నా అను అమ్మి సొమ్ము చేసుకుందాం," అన్నది బ్రాహ్మడి ఖర్య.

సరేనని బ్రాహ్మడు రత్నాలు అంగవస్త్రం కొంగున మాటకట్టుకొని షరాబు దగ్గిరికి వెళ్ళాడు.

అన్న రత్నాలు చూడగానే షరాబు కళ్ళుకుట్టాయి. "దొంగ బ్రాహ్మడా! నా రత్నాలు కాజెనీ మళ్ళీ నాకే అమ్మబాపు తావా? ఎవరు దొంగలించారా అని నేను అత్లాడుతున్నాను. నీవనేవా? వద తచ్చాకి దగ్గిరికిపోదాం," అని దబాయించాడు.

"అయ్యో, అవి నా రత్నాలు. మా దానిమ్మచెట్టుకు కాకాయి," అని మొఱ చెట్టుకొసాగాడు బ్రాహ్మడు. అక్కడఉన్న వారంతా ఈ మాటకి నవ్వారు.

"అమాట తలారికి చెబుదూగాని! దానిమ్మచెట్టుకు రత్నాలు కాకాయంతే ఎవడు నమ్ముతారు? నీవంటి పేదవాడికి దొంగతనం చెయ్యకుండా అన్న రత్నాలెలా దొరికాయి?" అని షరాబు అడిగాడు.

బ్రాహ్మడు నీరుకారిపోయాడు. రత్నాలు దానిమ్మచెట్టునే కాకాయని రుజువు చేతా మంత చెట్టు కాపుడిగిపోయింది. చేసేతి లేకదుఃఖిస్తూ బ్రాహ్మడు రత్నాలుకోల్పోయి వట్టిచేతులతో ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు.

"ఎంతమోసం జరిగిందీ! పోనీవ్వండి, మళ్ళీ అల్లుడుగారి దగ్గిరికివెళ్ళి మాట్లాడండి. అయిన నీం సలహా చెబుతాడో చూదాం!" అన్నది బ్రాహ్మడి ఖర్య.

నక్కబావ బ్రాహ్మడికి ఎట్లా సహాయం చేసేదీ ముందు చూతాం.

తెనాలి రామలింగం

బ్రహ్మరాక్షసిని ఉచ్చాటన చేసిన వారికి వేయి వరహాలిస్తామని రాయల వారు చాటింపు వేయించారని క్రిందిటి నెల చదివారు గుర్తుదా : సరే. ఈ చాటింపు వేయించిన నాలుగు రోజులకు, గడ్డాలూ, మీసాలు పెంచుకుని, మొదాన రూపాయ వెరబ్బిన కుంఠంబొట్టు పెట్టుకుని, కాషాయ గుడ్డల్లో ఒక భూతివైద్యుడు రాయలవారి దగ్గరకు వచ్చాడు.

“బ్రహ్మరాక్షసిని, ఏలినవారు అనుమతమై, నేను ఉచ్చాటన చేయ గలను” అన్నాడు భూతివైద్యుడు.

“అలాగే కానిప్పు. కాని అన్యాయంగా రామలింగాన్ని త్వరపడి చంపించాను” అన్నారు రాయలవారు విచారంగా.

“తమరు విచారించవలసిన పనిలేదు. అంతగా అవసరమని కనిపిస్తే అవీడ బ్రాహ్మణ్ణి బలికించే శక్తికూడా నాకు వున్నది” అన్నారు భూతివైద్యుడు.

“అంతకంటే కావల్సింది ఏముంది?

మీవల్ల అయితే, రామలింగాన్ని బలికించండి” అని కోరారు రాయలవారు.

కాని శాశావధ్యం వారికి మాత్రం గుండె ఆగిపోయినంత వస్తేంది. రామలింగం తిరిగి బలికితే తనకు శాటాకులు కట్టక మానడని ఆశయ్యలవారికి తెలుసు. అందుకని “యవ్వుదంత శ్రమ ఎందుకుచెంది; ఒక వేళ తమరు శ్రమపడి ఈ వేళ బలికించినా రేపటికల్లా ఏదో కొంటెపని చెయ్యకా మానడు, రామలింగం వారి ఆగ్రహానికి గురిఅయి తిరిగి దావకా మానడు. అందుకని ఏదో హత్యా పాతకం పోవేమేండుకని, ఉచ్చాటన, ప్రాయశ్చిత్తం మాత్రం జరపండి.” అన్నారు ఆశయ్యలవారు తన ఆశ్రం అంతా వెళ్ళగక్కుకుంటూ.

“అలాగైతే మరి తెలియక అరుగు తున్నాను. రామలింగం చేసిన తప్పుకే కదా తమరు శిక్షించింది. అలాంటప్పుడు ఈ ఉచ్చాటన, ప్రాయశ్చిత్తం కావా

చందమామ

అని ఈ హావవిగ్గి అంతా దేనికదీ:"
అని అడిగారు భూతవైద్యుడు.

"దానికేమున్నది, జలమేలు, దేశ
క్షేమం కొరకు తాళాతి కేసులు జరవ
వలసిందే" అన్నాడు వైద్యులవాడు.

"అవార్యు వారు చెప్పింది ముమ్మా
టికేజిం. మరి అమర ఉచ్చాటనవిస్ఫుడు
ప్రారంభిస్తాడు" అన్నాడు రాయలవాడు.

"పెంచెతే, యవ్వనే పిరినవారి
ఎదట ప్రారంభించటానికి సిద్ధంగా
వున్నాను" అన్నాడు భూతవైద్యుడు.

"ప్రవ్వారాని పూరివెంపల రావి
చెట్టుమీదనుండే, తనకు ఉచ్చాటన
యక్కర జరిగిందేమీదీ:" అని అడి
గారు అదాద్యులవాడు కంగారుపడుతూ.

"తమరు కంగారుపడల్సిన అపునరం
లేదు. అడిగాక రామ లంగంతిగి బ్రితికే
లాగైతే ఈ ప్రాయశ్చిత్తికాండ అవ
సరంకేదాకా అమరు పెరివిచ్చిందే
కదా" అన్నాడు భూతవైద్యుడు.

"అ. ఎదు ని దేహ మేమున్నది"
అన్నాడు అదాద్యులవాడు.

"అలాగైతే ఉచ్చాటన, ప్రాయ
శ్చిత్తం యదుగో పూర్తిచేసాను"
అంటూ గడ్డాడా, పిసాలా పూజకీసు

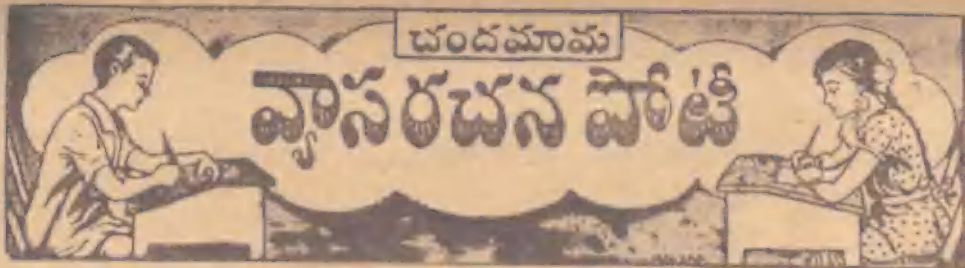
కుని భూతవైద్యుడి వేషంలోవున్న రామ
లింగం నియమిస్తాడు.

ఆస్థానంలో వున్నవారంతా అలాగే
విస్తుపోయి చూడసాగారు. రాయలవాడు
తరువాత జరిగినదంతా అడిగి తెలుసు
కొని "బాక పడుగా, ఎంతవని చేశావు.
నీవు ఉచ్చాటన వీధార్యకు అస్త్రావున్న
మనునర్తీ ఈవాద్దితో అపివేయిస్తు
న్నాను. ఒప్పుకున్నందుకగాను ఉచ్చా
టన కివ్వల్సిన వేయి వరహాలుమాత్రం
యిప్పిస్తున్నాను. ఇకనుంలై శాబుస్తిగరిగి
నదుచుకో" అన్నాడు రాయలవాడు.

దంపినమ్మకు తొక్కిందే కూరి
అనుకుని రామలింగడు వేయి వరహా
లతో యింటికి చేరుకున్నాడు.

వాసరచన పోటీ

గంగులు కథ

బొడ్డా ప్రసన్నకుమారి, దుర్గాడ.

గంగాయ పాతం అనేభాగ్య గంగులు, గంగమ్మ అని అందరు భార్యల ర్త యందేనాళ్లు, నాళ్లు గంపెడు సంతానంకూడా వుంది. సొపం గంగమ్మ యిల్లు కదిరి ఎక్కడ కన్నా పోతా మంటే పిల్లలంతా వెంటబడేవాళ్లు.

ఒకరోజు రాత్రి అపూర్ణో ఓ హరిదాసు హరి కథ చెబుతున్నాడు. గంగమ్మకు హరికథలంటే మాచెట్ల వరదా. కాని మరి పిల్లలనించి తప్పించు తుని పోయేదెలా : అందుకని తర్తతో అన్నది గదా: "ఏమంటే, ఈవాళ హరికథ అట, మీరై నా పోయి దాసుగారి చెప్పిందంతా జాగ్రత్తగా విని యింటికి వచ్చి నాకు ఒక్క ముక్కమాత్రా పోల్ల పోతుందా చెప్పండి" అంది. గంగులు సరేనని యిరులేలాడు.

గంగులు అక్కడికి చేరేటప్పటికి దాసుగారు కథకు సంబంధించిన "గంగులు కథ" అనే పిట్ట కథ చెప్తున్నారు. కథ చెప్తూ చెప్తూ దాసుగారు "వస్తున్నాడు గంగు లొస్తున్నాడయ్యా" అని ఒక పొటలోది మొదటి తరణం ఎత్తుకొన్నాడు. మన గంగులు యిది విని ఆశ్చర్యపడి అలాగే చరికిల అడ్డాడు. దాసుగారు తన రోరణిలో పాట రెండో తరణం "కుచ్చున్నాడు గంగులు కుచ్చున్నా డయ్యా" అని పాడాడు. ఇది వినేసరికి గంగులికి కోపంవచ్చి యింటికి పోదామని నిలబడ్డాడు.

దాసుగారు మూడోతరణం "నిలబడ్డాడు గంగులు నిలబడ్డాడయ్యా" అని పాడాడు. ఇక అక్కడ వుండలేక మన గంగులు అక్కణ్ణింది యింటికి పోబోయారు. దాసుగారు ఆరుతరణం "పోతు న్నాడు గంగులు పోతున్నాడయ్యా" అని పాడాడు.

ఈలోగా, గంగులు యింట్లోలేదని తెలుసుకుని గంగులింటికి కన్నం వెయ్యటానికి కొంతమంది దొంగలు గంగులింటి వెనకాలగా వస్తున్నారు.

గంగులు తిరిగివచ్చి యింట్లోకి పోగానే భార్య అడిగింది: "దాసుగారు ఏమి చెప్పారంటే" అని. గంగులు "వస్తున్నాడు గంగులొస్తున్నా డయ్యా" అని పాడాడు. గంగులు పొడిసపాటలో 'గంగులు' అనేమాట 'దొంగలు' అని వినపడ్డది దొంగలకి.

ఇది విని దొంగలు తప్పుడుకాకుండా గోడ వెనకాల కూచున్నారు. గంగులు "కూచున్నారు, గంగులు కూచున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. దొంగలు యిదివిని తమల్ని గంగులు చూడని పోదామని లేచిమంచున్నారు. మళ్ళీ గంగులు, "నుంచున్నాడు గంగులు నుంచున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. దొంగలు యిది విని అక్కణ్ణింది లేచి పోబోయారు. గంగులు "పోతున్నాడు గంగులు పోతున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. దొంగలు యిది విని ఒకటే పరుగురికారు.

రెండవ బహుమతి పొందిన పాటి వ్యాసం.

చందమామ పేజీ

[భాషాభివృద్ధికి]

అధ్యాయములు

అడ్డము :

1. దీని తొనలు తింటాడు.
6. పెద్ద చెమ్మ.
7. ఒకట్టు, పడుట, వండలు, ...
9. ఎండకీ, వానకీకూడా కావాలి.
10. చూశ్య కర్రతో దీన్ని గీస్తాడు.
12. ఇది లేనికాట్టే గొర్రె కడుస్తుందని సామెత.

13. కూడ నిది.
15. నూద్యకు.
16. కొండజాతి మనిషి.
18. తెల్లని ద్రవపదార్థము.

నిలువు :

2. అలంకారము.
3. జలతాకు.
4. ఇదిపోతే కరువు.
5. ఈ కథ మీకు చందమామలో చదివి ఉంటాడు.
7. విశోదము.
8. సమ్యసించుట.
11. సంకృప్తి.
14. ఏ పనిలోనూ ఇది కూడదు.
16. భీముని ఆయుధము.
17. నివాసము.

మాతన దంపతులకు
మాతన కోరినా లంకారములకు

శ్రీ లక్ష్మి నిల్కు పేలెన
రాజ మండ్రి.

పనితనమునకు

పేరుగాంచిన

ప్రాకులు

పర్పులు

హెల్లాల్లు

డి ఇండియా డ్రెస్ మాన్యుఫేక్చరింగ్ కంపెనీ, రాజమండ్రి.

స్వీటీ సంతానం సహజమైన కోరిక

లోడ్

దానిని సఫలత నొందిస్తుంది*

లోడ్ అంతలా వారుకును

క్రీస్తుకుటరం ఆమిబిల్డి
మదరాస్

బాలోద్యానవనము

మద్రాసు నట్టణంలో తెలుగుపిల్లలకు తగిన విద్యాలయం ఉండేదికాదు. ఈకారణ తీర్చటానికి శ్రీ వి. ఎన్. శర్మగారు మునుపటి నరసింహయ్య కలిసి 1937 లో "బాలోద్యానవనము" (Children's Garden School) స్థాపించి అధునిక బోధనాపద్ధతులపై సాగిస్తున్నప్పుడు, 7 గురు పిల్లలతో ప్రారంభమైన ఈ పాఠశాలలో ఈనాడు 580 మంది పిల్లలున్నారు. ఈపిల్లలు ఆంధ్రదేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలకూ చెందినవారు.

"బాలోద్యానవనము" ఇంతగా పెరిగినప్పటికినీ అసంఖ్యాకులైన బాల బాలికలు ఇందులో చేరే అవకాశంలేక నిలిచిపోవటం జరుగుతున్నది. కారణమేమంటే ఈపాఠశాలకు స్వంతభవనంలేదు. వికారమైన స్వంతభవనం ఉన్నవశంతులో ఈపాఠశాలవల్ల లాభంపొందగల బాలబాలికలు ఎందరైనాఉన్నారు. ఈవిషయం గుర్తించి మద్రాసులోనూ తదితరప్రాంతాలా ఉన్న దనియలు భవననిర్మాణానికిగాను శక్తివంచనలేకుండా విరాళాలిస్తున్నారు.

"చందమామ" నిత్యమూ వదివే అసంఖ్యాకులైన పిల్లల తల్లిదండ్రులకు ఇటువంటి పాఠశాలయొక్క ప్రయోజనం సులభంగా జ్ఞాపకదగలదు. కనుక వారందరూ బాలోద్యానవన భవననిర్మాణానికి యథాశక్తి విరాళాలు సంప్రదించును. నూరు రూపాయలకు పైబడ్డ మొత్తములు వసలేనవారిపేర్లు "చందమామ" లో ప్రకటిస్తాము.

చందాలు ఈక్రింది చిరునామాకు పంపాలి.

39-43 ఎడ్వర్డు ఎలియట్ రోడ్డు,
మైలాపూరు, మదరాసు.

వి. ఎన్. శర్మ, పి. హెచ్. డి.
బాలోద్యానవనము,
(Children's Garden School.)

చందమామ

చందమామ ప్రత్యేక కథలసంచిక, త్రివర్ణ చిత్రాలూ,
వింత వింత కథలూ, కార్టూనులూ కలిగి ఎంతో ఆకర్ష
ణీయంగా "సంక్రాంతి"కి జనవరిలో వెలువడుతుంది.

కాపీ 1-కి రూ. 1-4-0

మీ కాపీకొరకు జాగ్రత్తపడండి.

చందాదారులకు ఉచితము.

ఆంధ్రజ్యోతి

దీపావళి సంచిక

ఆంధ్రజ్యోతి నవంబరు సంచిక దీపావళి ప్రత్యేకసంచికగా
వెలువడుతుంది. రెట్టింపు పేజీలతో, త్రివర్ణ చిత్రాలతో, అనేక
సాధారణ చిత్రాలతో, ప్రత్యేక కథలతో, వ్యాసాలతో సర్వాలంకార
సమన్వితంగా నవంబరు 5వ తేదిన వెలువడుతుంది.

వెల రూపాయి

ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం
37 ఆచారప్ప నవీధి - మద్రాసు 1

Chandamama Nov. '47

Photo by Moorthy Vasan

దీపావళి వేడుకలు

వీధుల

చిత్రములు

పందేమాతరమే....

సుమంగళి.....

దేవత.....

భక్త పోతన.....

స్వర్ణసేమ.....

యోగి పేమన.....

ప్రజాదరణ పొందిన ఉత్తమ చిత్రములు